ORTODOKSİA

AHLAKÎ VE DİNÎ RESALE

İMTİYAZ SAHİBİ : HRİSTOPOLİS MİTROPOLİTİ
MELETİOS LUKAKİS

MAHAL İDARE : FENER RUM PATRİKHANESİ

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΗΘΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ

ΕΤΟΣ Ζ' ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1932 ΤΕΥΧΟΣ 74

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
† Ο ΧΡΙΣΤΟΥΠΟΛΕΩΣ ΜΕΛΕΤΙΟΣ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ
1932

ΤΑ ΟΝΟΜΑΣΤΗΡΙΑ
ΤΗΣ Α. Θ. ΠΑΝΑΓΙΟΤΗΤΟΣ

ΜΕΤ' ΙΔΙΑΙΤΕΡΑΣ λαμπρότητος ἑωρτάσθησαν καὶ ἐφέτος τὴν 6ην Φεβρουαρίου, ἑορτὴν τοῦ Ἱεροῦ Φωτίου, τὰ ὀνομαστήρια τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Φωτίου τοῦ Β΄. Ἡ Ἱεραρχία τοῦ Θρόνου, οἱ Πρόεδροι τῶν Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, οἱ Ὀφφικιάλοι τῆς Ἐκκλησίας, ἐπίσημοι προσωπικότητες καὶ ἐπίλεκτα μέλη τῆς Κοινωνίας, ἔσπευσαν νὰ ὑποβάλωσι τὰ σέβη αὐτῶν καὶ νὰ διατρανώσωσι τὰ πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα αἰσθήματα αὐτῶν τιμῆς καὶ ἀγάπης βαθείας. Ἡ ἐπίσκεψις εἰς τὰ Πατριαρχεῖα εἶχε χωρήση μέχρι βαθείας ἑσπέρας, πλεῖστα δὲ ἦσαν τὰ καταφθάσαντα τηλεγραφήματα.

Ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ εἰς τὸν Ἑσπερινὸν ἐχοροστάτησεν ὁ Τοποτηρητὴς τῆς Μεγάλης Πρωτοσυγκελλίας Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Φιλαδελφείας κ. Μάξιμος, τὴν δὲ θείαν Λειτουργίαν ἐτέλεσαν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολῖται Σάρδεων καὶ Πισιδίας κ. Γερμανός, Θεοδωρουπόλεως κ. Λεόντιος καὶ Χριστουπόλεως κ. Μελέτιος. Κατὰ τὴν ἀκολουθήσασαν δεξίωσιν, ἐκ μέρους τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου τὴν Α. Θ. Παναγιότητα προσεφώνησεν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νικαίας κ. Βενιαμίν. Ἐκ μέρους δὲ τῶν Πατριαρχικῶν Ὑπαλλήλων ὑπέβαλε τὰ εὐλαβῆ αὐτῶν σέβη ὁ Τοποτηρητὴς τῆς Μεγάλης Πρωτοσυγκελλίας Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Φιλαδελφείας κ. Μάξιμος.

Μετ' ἐνδομύχου ἀνακουφίσεως οἱ πάντες ἀποβλέπουσι πρὸς τὸ σεπτὸν Πρόσωπον τοῦ ἔχοντος τὰς εὐθύνας τοῦ Οἰκουμε-

νικοῦ Θρόνου. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἔθεσεν ἀρραγῆ τὰ θεμέλια τῆς πεπνυμένης Αὐτῆς Πατριαρχείας, καὶ ὕψωσεν αὐτὴν εἰς οἰκοδόμημα λαμπρόν. Τὰ κατὰ τὸ βραχὺ διάστημα τῆς Πατριαρχείας Φωτίου τοῦ Β΄ συντελεσθέντα ἔχουσι τοσαύτην σπουδαιότητα καὶ ἀξίαν, ὥστε νὰ δύναται νὰ ἐπανέρχηταί τις ἐπ' αὐτῶν ἐκ νέου μετὰ μείζονος ἐνδιαφέροντος καὶ προσοχῆς καὶ νὰ ἀντλῇ ἐξ αὐτῶν ἀνακούφισιν καὶ χαρὰν καὶ ἐνίσχυσιν.

Ἡ Προσφώνησις τοῦ Ἁγίου Νικαίας.

Παναγιώτατε,

Σήμερον ἡ Ἐκκλησία ἑορτάζουσα τὴν ἱερὰν μνήμην τοῦ Ἁγίου Φωτίου, Μεγάλου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, οὗτινος αἱ ἱστορικαὶ δέλτοι τοῦ βίου ἀποτελοῦσι τὸν ἀμάραντον στέφανον τῆς δόξης αὐτῆς, εὐσεβῶς καὶ ἐνθέως γεραίρει αὐτὸν ὡς τὸν ἐμπρέψαντα καθόλου ἐν τῇ Ὀρθοδοξίᾳ τῆς πίστεως, τιμᾷ ὡς τὸν ἀληθῶς ὁμολογητὴν τὸν ὑπερμαχήσαντα τῶν δικαίων αὐτῆς καὶ σέβεται αὐτὸν ὡς τῇ δικαίᾳ ἐνστάσει τὸ τῆς πλάνης κράτος τεμόντα καὶ κατακοσμήσαντα τὴν πορφυρίδα τῆς Πατριαρχείας ἐξ ἀληθινῶν καὶ εὐόσμων ἀνθέων εὐσεβείας, ἀρετῆς καὶ γνώσεως.

Συμπίπτει, Παναγιώτατε, τῇ ἱερᾷ μνήμῃ τοῦ ἁγίου τούτου ἀνδρὸς καὶ ἡ ἐπέτειος ἑορτὴ τοῦ σεπτοῦ Ὀνόματος τῆς Ὑμετέρας προσκυνητῆς ἡμῖν Παναγιότητος, ἥτις φαίδιμος καὶ ἐπιφανὴς προβάλλει πάσῃ τῇ Ἱεραρχίᾳ καὶ ὁμογενείᾳ, ὅπουπερ ἂν ᾖ, χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν προξενοῦσα τοῖς πᾶσιν, ἱερὰν καὶ ἐνθουσιώδη. Ἀναβάς, Παναγιώτατε, εἰς τὸ τρισμέγιστον ὕψος τῆς ἱερωσύνης, ᾐχμαλώτισας ἡμᾶς καὶ συνήρπασας εὐθὺς τὰς καρδίας ἡμῶν, θαυμαζόμενος τῷ ἐγχειρήματι τῶν ἔργων Σου, φοινίξας Σεαυτὸν τῷ ἀδιαλείπτῳ καμάτῳ τῆς ἐργασίας, ἀλλὰ καὶ κατεστολισάμενος τὸν Θρόνον Σου τῷ τοῦ καθήκοντος ἐναργεῖ ζήλῳ. Συνδεθεὶς μεθ' ἡμῶν τῷ δεσμῷ τῆς ἀγάπης, προσαρμονίζεις τὴν συνεργασίαν ἡμῶν μετὰ τῶν σκέψεών Σου, διαλύεις τὰ ἀντιπίπτοντα τῷ τῆς πειθοῦς λόγῳ καὶ τῷ τῆς φρονήσεως μέτρῳ θραύεις τὰ ἀντίξοα, χρηστῶς οἰκονομῶν τὰ πάντα καὶ βάθει σοφίας, καὶ ἀνάγων τοὺς καρποὺς τῆς Πατριαρχείας Σου εἰς τὴν δόξαν τῆς Ἐκκλησίας. Ἀκούραστος πάντοτε καὶ κατὰ πάντα προσφέρεις τὴν ὑγείαν Σου εἰς τὸν βωμὸν τῆς ὑψηλῆς Σου διακονίας, ἀλλὰ καὶ καθαγιάζεις αὐτὴν λαμπρύνων τοῖς πόνοις ὡς συνόμι-

λος Πατριάρχη, οὗ τὸ ὄνομα ἐν τιμῇ φέρεις. Ναί, Παναγιώτατε, αὐτὴ εἶναι ἡ ἀλήθεια.

Ἡμεῖς ἀπονέμομέν Σοι τὸν δίκαιον σεβασμὸν καὶ ἐκδηλοῦμεν τὴν ἁγίαν ἡμῶν χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν. Παριστάμενοι ἐνταῦθα εὐλαβῶς καὶ τιμῶντες τὴν ἑορτήν Σου, συγχαίρομέν Σοι ἐγκαρδίως, εὐχὰς ἱκετηρίους ὁλοψύχως ἀναπέμποντες τῷ οὐρανίῳ Δομήτορι τῆς Ἐκκλησίας ὅπως εὐλογῇ τὴν ἡμέραν ταύτην καὶ πληθύνῃ τὰ θεάρεστά Σου ἔργα, τὰ σωτήρια τῇ Ἐκκλησίᾳ, καὶ φυλάττῃ Σε ἀπὸ πάσης ὁρατῆς καὶ ἀοράτου προσβολῆς, χαριζόμενός Σοι ὑγείαν ἀμετάπτωτον καὶ πανευδαίμονα μακροβιότητα.

Ἡ Ἀντιφώνησις τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

Ἅγιοι Ἀδελφοί,

Θερμῶς, θερμότατα, εὐχαριστοῦμεν τῇ Ἁγίᾳ καὶ Ἱερᾷ Συνόδῳ διὰ τὰς εὐχὰς καὶ τὰ αἰσθήματα αὐτῆς ἐπὶ τοῖς ὀνομαστηρίοις Ἡμῶν, τὰ ὁποῖα τόσον φιλαδέλφως καὶ ἐγκαρδίως διηρμήνευσεν ἐξ ὀνόματος αὐτῆς ὁ Σεβασμιώτατος ἀδελφὸς ἅγιος Νικαίας.

Καίτοι δὲ οὐχὶ ἅπαξ, ἀλλὰ πολλάκις ἔχομεν ἐκδηλώσει καὶ τὰ Ἡμέτερα πρὸς ὑμᾶς αἰσθήματα, οὐχ ἧττον ἱερὰν καὶ ἐπὶ τῇ σημερινῇ ἀφορμῇ ὑποχρέωσιν θεωροῦμεν ἵνα διακηρύξωμεν καὶ τονίσωμεν τὰς χάριτας ἃς ὀφείλομεν καὶ τὰς ὑποχρεώσεις ἃς αἰσθανόμεθα διὰ τὴν φιλαδελφίαν, τὴν προθυμίαν καὶ τὴν ἁγίαν συνεργασίαν ὑμῶν, εἰς ἣν ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία ὀφείλει τὸ κῦρος καὶ τὴν ἁγίαν εἰρήνην αὐτῆς καὶ τὴν εὐτυχῆ λύσιν τόσων σπουδαίων ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων.

Διὰ πάντα ταῦτα ἐκφράζομεν θερμὰς εὐχαριστίας πρὸς τὴν Ἁγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον καὶ πρὸς πάντας τοὺς ἀγαπητοὺς ἀδελφούς, εὐχόμενοι ἀπὸ μέσης καρδίας πᾶσιν ὑγείαν πρὸς συνέχισιν τοῦ ἁγίου ἔργου τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ Προσαγόρευσις τοῦ Ἁγίου Φιλαδελφείας.

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Ἡ λαμπρὰ καὶ χαρμόσυνος αὕτη ἡμέρα, καθ' ἣν ἐπὶ τῇ πανενδόξῳ μνήμῃ μεγάλου τῆς Πίστεως ἀθλητοῦ καὶ Ἁγιωτάτου ἐν Πατριάρχαις τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, τοῦ Ἰσαποστόλου καὶ Ὁμολογητοῦ Φωτίου τοῦ Α', ἡ Σὴ γερασμία Κορυφή, ὡς φερώνυμος Ἐκείνου, ἄγει τὰ ἱερὰ Αὐτῆς Ὀνομαστήρια, δικαίως δίδωσιν ἀφορμὴν εἰς ὁμόθυμον διατράνωσιν τῶν καὶ διὰ πάσης ἄλλης εὐκαιρίας καὶ περιστάσεως ἐκφαντορι-

κῶς ἐκδηλουμένων πάντοθεν αἰσθημάτων πρὸς Αὐτὴν βαθείας τιμῆς, ἀπείρου σεβασμοῦ καὶ εἰλικρινοῦς ἀφοσιώσεως, ὅτι ἐν τῷ σεπτῷ Αὐτῆς Προσώπῳ ἐνορῶσιν οἱ πάντες, Ποιμένες τε Ἐκκλησιαστικοὶ καὶ ποίμνιον εὐσεβές, καὶ ἐπιγινώσκουσι τὸν σοφὸν καὶ ἄξιον τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας Πρωθιεράρχην καὶ Χειραγωγόν, τὸν ἐπὶ πίστει καὶ ἀρετῇ καὶ εὐσεβείᾳ, λόγῳ καὶ ἔργῳ, μεμαρτυρημένον καὶ ἄσπιλον καὶ ἀνεπίληπτον τηροῦντα τὴν ἐν τῇ Ἁγίᾳ Ὀρθοδοξίᾳ ἐμπεπιστευμένην Αὐτῷ ἄνωθεν πρώτην καὶ μεγίστην καὶ ἱερωτάτην ἐντολήν.

Τῶν παγκοίνων τούτων ἁγνῶν αἰσθημάτων μέτοχοι ὅλῃ ψυχῇ καὶ καρδίᾳ εὐλόγως τυγχάνουσι καὶ οἱ Πατριαρχικοὶ κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ ὑπάλληλοι, καθ᾽ ὅσον ὡς πιστοὶ θεράποντες καὶ ταπεινοὶ συνεργάται Σου οὐ μόνον ἐκ τοῦ ἐγγὺς παρακολουθοῦσι τὴν μετὰ πλήρους αὐταπαρνήσεως φωτεινὴν καὶ ἁγίαν πορείαν Σου, ἀλλὰ καὶ τῶν εὐεργεσιῶν ἑκάστοτε ἀπολαύουσι τοῦ ὑπὲρ αὐτῶν πατρικοῦ ἐνδιαφέροντος τῆς μεγάλης, φιλοστόργου καὶ λεπτῆς καρδίας Σου.

Ὅθεν καὶ ἐπὶ τῇ εὐφροσύνῳ εὐκαιρίᾳ τῶν ἱερῶν τούτων Ὀνομαστηρίων, ἃ ὑπόθεσιν ἡγοῦνται καὶ ἔχουσιν ἰδίας ἑαυτῶν ἑορτῆς καὶ πανηγύρεως, γηθόσυνοι καὶ εὐγνώμονες οἱ ὑπάλληλοι τῶν Πατριαρχείων, ἐμφανιζόμενοι εὐλαβῶς καὶ κύκλῳ ἱστάμενοι Σοῦ τοῦ στοργικωτάτου αὐτῶν πατρὸς καὶ προστάτου, σὺν τῷ υἱϊκῷ φιλήματι τῆς παναγίας Δεξιᾶς Σου καὶ τοῖς ταπεινοῖς αὐτῶν συγχαρητηρίοις, ταύτην ἐκ μυχιαιτάτων ψυχῆς καθυποβάλλουσι τὴν διάπυρον εὐχήν, ὅπως ὁ Δοτὴρ παντὸς ἀγαθοῦ παρέχῃ Σοι ὑγείαν ἀκλόνητον, δύναμιν ἐξ ὕψους καὶ πᾶσαν ἄλλην δωρημάτων τελείων δαψίλειαν, εἰς τὸ πατριαρχεύειν πανευκλεῶς ἐπὶ μήκιστον ἐν χρηστότητι, ἀληθείᾳ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ εἰς ὅρμους καθοδηγεῖν σωτηριώδεις τὴν κλυδωνιζομένην τῆς Ἐκκλησίας νοητὴν ὁλκάδα, πρὸς δόξαν Χριστοῦ τοῦ οὐρανίου Αὐτῆς Δομήτορος. Ἀμήν!

Ἡ Ἀπάντησις τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

Ἅγιε ἀδελφὲ καὶ ἀγαπητὰ ἡμῶν τέκνα,

Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς τῇ ὑμετέρᾳ ἀγαπητῇ Ἱερότητι, καθὼς καὶ πᾶσι τοῖς ἀγαπητοῖς συνεργάταις διὰ τὰς εὐχὰς καὶ τὰ συγχαρητήρια ὑμῶν ἐπὶ τῇ ἑορτῇ Ἡμῶν.

Εἴμεθα δὲ πολὺ εὐτυχεῖς, διότι ἡ ἑορτὴ Ἡμῶν παρέχει Ἡμῖν τὴν ἀφορμὴν καὶ δημοσίᾳ νὰ εὐχαριστήσωμεν ὑμῖν διὰ τὸν ζῆλον μεθ᾽ οὗ ὑπηρετεῖτε τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας, καὶ νὰ διαβεβαιώσωμεν ὑμᾶς περὶ τῆς στοργῆς καὶ τῆς ἀγάπης Ἡμῶν πρὸς πάντας ὑμᾶς.

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Ἀλεξάνδρεια, 6/2/32.

Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Φώτιον.

Κωνσταντινούπολιν.

Προσφέρομεν ὁλόθερμα συγχαρητήρια Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι ἐπὶ ὀνομαστηρίοις εὐχόμενοι μῆκος ἡμερῶν ὀλβίων.

Πατριάρχης **Μελέτιος.**

Φανάριον, 7/2/32.

Πατριάρχην Μελέτιον.

Ἀλεξάνδρειαν.

Εὐχαριστοῦμεν ἐγκαρδίως τιμίαις ἀδελφικαῖς εὐχαῖς.

Πατριάρχης **Φώτιος.**

Δαμασκός, 6/2/32.

Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Φώτιον.

Φανάριον.

Ὀνομαστικῇ ἑορτῇ ἐνισχύοι Κύριος Ὑμετέραν Παναγιότητα ἐν τῷ ὑπὲρ τῆς καθόλου Ὀρθοδοξίας θεαρέστῳ ἀγῶνι Αὐτῆς.

Ὁ Ἀντιοχείας **Ἀλέξανδρος.**

Φανάριον, 7/2/32.

Πατριάρχην Ἀλέξανδρον.

Δαμασκόν.

Εὐχαριστοῦμεν ἐνθέρμως. Κύριος κρατύνοι δόξαν Ἁγίας Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας πανταχοῦ.

Πατριάρχης **Φώτιος.**

Λευκωσία, 6/2/32.

Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Φώτιον.

Φανάριον—Κωνσταντινούπολιν.

Ὑμετέραν Παναγιότητα ἑορτάζουσαν ὀνομαστήρια ἐγκαρδίως συγχαίρομεν εὐχόμενοι βέλτιστα.

Κύπρου **Κύριλλος.**

Φανάριον, 7/2/32.

Ἀρχιεπίσκοπον Κύπρου Κύριλλον.

Λευκωσίαν – Κύπρον.

Ἀδελφικῶς εὐχαριστοῦμεν. Εὐχόμεθα πᾶσαν παραμυθίαν, χαρὰν παρὰ Κυρίου.

Πατριάρχης **Φώτιος.**

Ἀθῆναι, 5/2/32.

Παναγιώτατον Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Φώτιον.

Φανάριον—Κωνσταντινούπολιν.

Δεηθέντες μετὰ Ἱερᾶς Συνόδου ὑπὲρ ὑγείας Ὑμετέρας Παναγιότητος ὑποβάλλομεν Αὐτῇ θερμοτάτας συγχαρητηρίους προσρήσεις καὶ εὐχόμεθα ἐξ ὀνόματος Ἐκκλησίας Ἑλλάδος εὐτυχῆ μακροημέρευσιν πρὸς δόξαν Μεγάλης Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

Ἀθηνῶν **Χρυσόστομος.**
Πρόεδρος.

Φανάριον, 6/2/32.

Ἀρχιεπίσκοπον Χρυσόστομον.

Ἀθήνας.

Συγκεκινημένοι εὐχαριστοῦμεν φίλῃ Μακαριότητι, Ἱερᾷ Συνόδῳ. Κύριο εὐλογοῖ Ἐκκλησίαν.

Πατριάρχης **Φώτιος.**

Ἀθῆναι, 6/2/32.

Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Φώτιον.

Κωνσταντινούπολιν.

Ὑποβάλλοντες ταπεινὰ συγχαρητήρια εὐχόμεθα μακρὰν Πατριαρχείαν πρὸς δόξαν Μητρὸς Ἐκκλησίας.

Θεσσαλονίκης **Γεννάδιος.**
Ἰωαννίνων **Σπυρίδων.**
Μιτυλήνης **Ἰάκωβος.**
Φλωρίνης **Χρυσόστομος.**
Ἀκαρνανίας **Κωνσταντῖνος.**
Χαλκίδος **Γρηγόριος.**
Χριστιανουπόλεως **Ἀνδρέας.**
Καρυστίας **Παντελεήμων.**

Φανάριον, 7/2/32.

Μητροπολίτην Θεσσαλονίκης Γεννάδιον.

'Αθήνας.

Κοινὴ ἀγαπητῶν ἀδελφῶν μελῶν Ἱερᾶς Συνόδου πρόσρησις συνεκίνησε βαθέως ἡμᾶς. Εὐχαριστοῦμεν. Στέφοι Κύριος εὐλογίᾳ ἔργον ὑμῶν καὶ πάσης πεφιλημένης αὐτόθι Ἐκκλησίας.

Πατριάρχης **Φώτιος.**

Μόσχα, 5/2/32.

Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Φώτιον Β'.

Φανάριον – Κωνσταντινούπολιν.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῶν Ὀρθοδόξων ἐν ΣΣΣΔ Ἐκκλησιῶν ἐπὶ τῇ ἡμέρᾳ τῶν Ὑμετέρων Ὀνοματηρίων πέμπει τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι ἐγκάρδιον πρόσρησιν καὶ ἔνθερμον ἐν δεήσει ἀγαθὴν εὐχήν.

Μητροπολῖται : **Βιτάλιος, Ἀλέξανδρος.**

Πρωτοπρεσβύτεροι : **Ἀδάμωφ, Ποπώφ.**

Καθηγηταί : **Ζαρήν, Βελολύκωφ.**

Σεβασμιώτατε Μητροπολῖτα κύριε Βιτάλιε, Πρόεδρε τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ρωσσίας, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς Ἡμῶν Μετριότητος καὶ οἱ λοιποὶ σύνεδροι τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ.

Ἐδεξάμεθα εὐγνωμόνως τὰς ἀγαθὰς προσρήσεις καὶ εὐχάς, ἃς ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ ὀνόματος Ἡμῶν εὐηρεστήθητε πέμψαι ἡμῖν διὰ τοῦ φιλόφρονος ὑμῶν τηλεγραφήματος, καὶ εὐχαριστοῦμεν ὑμῖν ὁλοψύχως ἐπ' αὐταῖς.

Ἀντευχόμεθα μετ' ἀγάπης τὰ κράτιστα ὑμῖν τε καὶ ἁπάσῃ τῇ Ἁγίᾳ Ἐκκλησίᾳ παρὰ Θεοῦ, οὗ ἡ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μεθ' ὑμῶν.

,α͵πλβ' Φεβρουαρίου ιε'.

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός.

Ο ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΤΗΣ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΟΠΟΤΗΡΗΤΟΥ ΜΟΣΧΑΣ

Ὁ ἀντικαταστάτης τοῦ Τοποτηρητοῦ τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Μόσχας Μ. Σέργιος διὰ τηλεγραφήματος αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτόθι Πατρ. Ἀποκρισιάριον Ἀρχιμ. Βασίλειον Δημόπουλον διεβίβασεν εὐλαβῆ καὶ θερμὰ συγχαρητήρια αὐτοῦ ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ ὀνόματος τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

ΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΑΙ ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΚΗΣ

ΚΑΤΑΡΤΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΜΕΛΕΤΗΝ ΑΠΟ ΚΟΙΝΟΥ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ

Ἐν συνεχείᾳ πρὸς τὰ ἐν τοῖς προηγουμένοις Τεύχεσι ***δημοσιευθέντα*** *σχετικὰ Ἔγγραφα καταχωροῦνται ὧδε συμπληρωματικῶς τὰ* ***κατωτέρω*** *νεώτερα Γράμματα :*

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ

Ἀλεξάνδρεια, 5/10/31.

Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ. Φώτιον.

Σταμπούλ.

Κωλυθέντος ἀπροόπτως Μητροπολίτου Ἑρμουπόλεως ἀνεθέμεθα Ἀντιπροσωπείαν Ἐπιτροπῇ ἑνώσεως Ἀρχιμανδρίτῃ Μιχαὴλ Κωνσταντινίδῃ.

Πατριάρχης **Μελέτιος.**

ΦΩΤΙΩ τῷ Παναγιωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Κων/πόλεως, Νέας Ρώμης, καὶ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ

ΜΕΛΕΤΙΟΣ Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας ἀσπασμὸν ἅγιον ἐν Κυρίῳ.

Ἀριθ. Πρωτ. 2218.

Ἡ ὥρα αὕτη τοῦ ἔτους ἐστὶν ὁ χρόνος τῆς φθινοπωρινῆς συνεδρίας τῆς Ἁγίας Συνόδου τῆς καθ' ἡμᾶς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας, ἐπειδὴ δὲ καὶ τὸ πλῆθος τῶν συνέδρων πάνυ σμικρόν ἐστι, δυσχεραίνεται ἡ συγκρότησις, ὅταν κωλύωνταί τινες. Τούτων ἕνεκα τῶν λόγων οὐχὶ εὐχαρίστως ἠκούσαμεν τὸν καθορισμὸν τῆς Συνεδρίας τῆς Ἑνωτικῆς ἐν Λονδίνῳ Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν 15ην Ὀκτωβρίου, ἐνῷ δι' ἡμᾶς χρόνος πρόσφορος ἐνεδείκνυτο ἢ τὸ θέρος ἢ ὁ χειμών.

Παρὰ ταῦτα ἠλπίζομεν ὅτι ὁ ὁρισθεὶς ὡς Ἀντιπρόσωπος τῆς Ἐκκλη-

σίας Ἀλεξανδρείας Ἱερώτατος Μητροπολίτης Ἑρμουπόλεως κ. Νικόλαος ἠδύνατο ἀζημιώτως καὶ διὰ τὴν Ἐπαρχίαν αὐτοῦ καὶ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν ἐκτελέσαι τὴν διακονίαν ταύτην. Πλὴν ἀτυχῶς ἐκτάκτων ἕνεκα ζητημάτων τῆς Ἐπαρχίας αὐτοῦ προκυψάντων εἰς τὰς παραμονὰς τῆς ἀναχωρήσεως αὐτοῦ ἠνάγκασαν αὐτὸν ζητῆσαι ἀπαλλαγήν, ἵνα δὲ μὴ μείνῃ ἀμέτοχος τῶν συζητήσεων ἡ καθ' ἡμᾶς Ἁγιωτάτη Ἐκκλησία ἀνεθέμεθα τὴν ἐντολὴν τῆς ἀντιπροσωπεύσεως ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ τῷ Ὁσιολογιωτάτῳ Ἀρχιμανδρίτῃ κ. Μιχαὴλ Κωνσταντινίδῃ, ὡς ἤδη τηλεγραφικῶς ἠγγείλαμεν τῇ Ὑμετέρᾳ γερασμίᾳ Παναγιότητι.

Συναισθανόμεθα τὴν ἀνωμαλίαν, ἀλλ' οὐκ ἦν ἄλλως γενέσθαι, ἐγράψαμεν δὲ τῷ ἀδελφῷ ἁγίῳ Θυατείρων ἐξηγῆσαι τῇ τε Αὐτοῦ Χάριτι τῷ Ἀρχιεπισκόπῳ Καντουαρίας καὶ τοῖς μέλεσι τῆς Ἐπιτροπῆς Ὀρθοδόξοις καὶ Ἀγγλικανοῖς, ὅτι οὐχὶ ἔλλειψις ἐνδιαφέροντος ὑπὲρ τοῦ ἔργου, τοῦ θεοφιλοῦς καὶ ἁγίου, ἀλλ' ἀνάγκη, ἐκ τῶν πραγμάτων τῶν περὶ ἡμᾶς ἀπορρεύσασα, ἐπέβαλε τὴν μεταβολὴν ἥτις, ἄλλως τε, δεδομένης τῆς ἀρτίας τοῦ Ἀρχιμανδρίτου κ. Μιχαὴλ συγκροτήσεως θεωρίᾳ τε καὶ πράξει οὐδαμῶς θίγει τὴν τοῦ ἔργου οὐσίαν.

Εὔδηλον δ' ὅτι ὁ αὐτὸς ἀντιπροσωπεύσει ἡμᾶς καὶ ἐν Βόννῃ ἐν ταῖς μετὰ τῶν Παλαιοκαθολικῶν συζητήσεσιν.

Ἐπὶ τούτοις, ἀγάπῃ καὶ αὖθις τὴν Ὑμετέραν γεραισμίαν Παναγιότητα κατασπαζόμενοι, διατελοῦμεν

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, τῇ 7 Ὀκτωβρίου 1931.

Τῆς Ὑμετέρας γερασμίας Παναγιότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
† Ὁ Ἀλεξανδρείας **Μελέτιος.**

Ἀριθμ. πρωτ. 2457.

Παναγιώτατε καὶ Μακαριώτατε Πάπα καὶ Πατριάρχα Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης γῆς Αἰγύπτου, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς Ἡμῶν Μετριότητος, κύριε Μελέτιε, τὴν Ὑμετέραν σεβασμίαν Παναγιότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Μετ' ἀγάπης ἐκομισάμεθα τό τε τηλεγράφημα καὶ τὰ ἀπὸ ζ' τοῦ λήγοντος μηνός, ἀριθμ. 2218, τίμια Γράμματα τῆς Ὑμετέρας γερασμίας Παναγιότητος, δι' ὧν ἐγνώρισεν Ἡμῖν ὅτι, τοῦ Ἱερωτάτου Μητροπολίτου Ἑρμουπόλεως κ. Νικολάου κωλυομένου διὰ τοὺς ἀναφερομένους λόγους ἵνα ἀντι-

προστωτεύσῃ τὴν Ἁγιωτάτην αὐτόθι Ἐκκλησίαν ἐν τῇ ἐξ Ὀρθοδόξων καὶ Ἀγγλικανῶν Ἐπιτροπῇ, ὡς καὶ ἐν τῇ τῶν Παλαιοκαθολικῶν, διωρίσθη Ἀντιπρόσωπος αὐτῆς ἐν ταῖς ὡς ἄνω Ἐπιτροπαῖς ὁ ἐν Λονδίνῳ ὁσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Μιχαὴλ Κωνσταντινίδης.

Ἐπὶ τὴν ὀφειλομένην ἤδη ἀπάντησιν ἥκοντες, προαγόμεθα δηλῶσαι ἀσμένως τῇ Ὑμετέρᾳ σεβασμίᾳ Παναγιότητι ὅτι ἐγράφησαν τηλεγραφικῶς τε καὶ δι' Ἐπιστολῆς Ἡμῶν τὰ δέοντα τῷ ἐν Λονδίνῳ Ἱερωτάτῳ Μητροπολίτῃ Θυατείρων, προτραπέντι ἵνα προβῇ εἰς τὴν προσήκουσαν πρὸς τὸ Σεβασμιώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Καντουαρίας ἀνακοίνωσιν.

Κατασπαζόμενοι δὲ Αὐτὴν καὶ αὖθις ἀδελφικῶς, διατελοῦμεν μετ' ἀγάπης

,απλα' Ὀκτωβρίου κζ'.

Τῆς Ὑμετέρας γερασμίας Παναγιότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως **Φώτιος.**

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ

Μητροπολίτην Θυατείρων.

Λονδῖνον.

Μητροπολίτου Ἑρμουπόλεως κωλυθέντος, Ἀντιπρόσωπος Ἀλεξανδρείας Δογματικῇ Ἐπιτροπῇ ὡρίσθη Μιχαὴλ Κωνσταντινίδης. Ἀνακοινώσατε Καντουαρίας.

Πατριάρχης **Φώτιος.**

12/10/31.

Ἀριθμ. πρωτ. 179.

Παναγιώτατε καὶ Σεβασμιώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης, καὶ Οἰκουμενικὲ Πατριάρχα, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος, κύριε Φώτιε, τὴν Ὑμετέραν περισπούδαστον σεβασμίαν Παναγιότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Εἰς ἀπάντησιν τῶν σεπτῶν τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος ἀπὸ 11 Αὐγούστου ἐ. ἔ. καὶ ὑπ' ἀριθμ. 1808 Γραμμάτων, δι' ὧν ἀνακοινοῦται ἡμῖν τὸ περιεχόμενον τῆς ἀπὸ 1ης Αὐγούστου πρὸς τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα Ἐπιστολῆς τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας περὶ ἀποδοχῆς τοῦ τόπου καὶ χρόνου τῆς συναθροίσεως τῆς Ὀρθοδόξου Δογματικῆς καὶ

τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ συναποστέλλεται ἀντίγραφον μεταφράσεως τῆς Ἐπιστολῆς ταύτης, δηλοποιοῦμεν εὐσεβάστως ὅτι λαβόντες γνῶσιν τῆς ἐν λόγῳ ἀνακοινώσεως, ὡς καὶ τῆς οὕτως εὐγενῶς προσφερομένης φιλοξενίας τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας εἰς τὰ μέλη τῆς ὡς ἄνω Ἐπιτροπῆς, θέλομεν πληροφορήσῃ τὸν ἐκλεγέντα Ἀντιπρόσωπον τῆς Ἀντιοχικῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ ταύτῃ Ἱερώτατον Θεοδόσιον Μητροπολίτην Τύρου καὶ Σιδῶνος περὶ τούτων, σὺν τῇ συστάσει ὅπως ᾗ οὗτος παρὼν ἐν Λονδίνῳ κατὰ τὴν 15ην προσεχοῦς Ὀκτωβρίου.

Ταῦτα εἰς ἀπάντησιν ἐπιστέλλοντες τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι, κατασπαζόμεθα Αὐτὴν καὶ αὖθις ἐν Κυρίῳ καὶ διατελοῦμεν μετ' ἀγάπης ἀδελφικῆς.

Ἐν Δαμασκῷ, τῇ 21 Αὐγούστου 1931.

Τῆς Ὑμετέρας γερασμίας Παναγιότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
† Ὁ Ἀντιοχείας **Ἀλέξανδρος.**

Ἀριθμ. Πρωτ. 786.

Παναγιώτατε,

Ἐν καιρῷ ἐκομίσθησαν τὰ ὑπ' ἀριθ. 1808 καὶ ἀπὸ ια' μηνὸς ὁδεύοντος Αὐγούστου (ν. ἡμ.) τίμια Γράμματα τῆς Ὑμετέρας γερασμιωτάτης Παναγιότητος καὶ ἀνεγνώσθησαν ἐν Συνεδρίᾳ τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, πολλῆς προσοχῆς ἀξιωσάσης τὸ περιεχόμενον αὐτῶν καὶ δὴ τὴν σύστασιν ὅπως ἐπ' ἀρτίᾳ παραστάσει τῆς Ὀρθοδόξου Δογματικῆς Ἐπιτροπῆς ἐν ταῖς τοῦ προσεχοῦς Ὀκτωβρίου συνεδριάσεσιν αὐτῆς μετὰ τῆς Ἀγγλικανικῆς τοιαύτης ἐν τῷ Παλατίῳ τοῦ Λάμπεθ, μεταβῇ ὁ ἴδιος ἑκάστης Ὀρθοδόξου Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας Ἀντιπρόσωπος.

Ἐπὶ τὴν ὀφειλομένην ἀπάντησιν ἐπειγόμενος γνωστὸν ποιοῦμαι τῇ Ὑμετέρᾳ Κορυφῇ ὅτι ἡ χηρεία τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου καὶ ἡ ἐκλογικὴ περίοδος, ἣν διανύει ἡ Ἁγιωτάτη Σιωνῖτις Ἐκκλησία, ὡς καὶ ἄλλοι ἀποχρῶντες λόγοι, ἀπαιτοῦντες τὴν παρουσίαν τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἰορδάνου κ. Τιμοθέου ἐν τῇ Ἁγίᾳ Πόλει, ἤγαγον τὴν Ἁγίαν Σύνοδον ἐπὶ τὴν ἀπόφασιν τοῦ ἀναθέσθαι τῷ Ἀντιπροσώπῳ τοῦ Ἁγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Θρόνου Σεβασμιωτάτῳ Μητροπολίτῃ Θυατείρων κ. Γερμανῷ καὶ τὴν Ἀντιπροσωπείαν τῆς Μητρὸς τῶν Ἐκκλησιῶν ἐν τῇ ἐν Λονδίνῳ κατὰ τὸν προσεχῆ Ὀκτώβριον συγκεντρωθησομένῃ Ὀρθοδόξῳ Δογματικῇ Ἐπιτροπῇ, πέποιθε δὲ ὅτι διὰ τὸ ἔκτακτον τῶν περιστάσεων ἡ ἀπόφασις αὐτῆς τεύξεται τῆς εὐμενοῦς ἀποδοχῆς τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος.

Ταῦτα ἐξ ὀνόματος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀνακοινούμενος τῇ Ὑμετέρᾳ σεβασμίᾳ Παναγιότητι, ἐσωκλείω ἅμα τὸ προσῆκον πληρεξούσιον τῷ Σεβασμιωτάτῳ Μητροπολίτῃ Θυατείρων κ. Γερμανῷ Γράμμα μετὰ τῆς παρακλήσεως ὅπως εὐαρεστουμένη διαβιβάσῃ τοῦτο τῷ πληρεξουσίῳ Ἀντιπροσώπῳ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐξαιτούμενος δὲ τὰ ἔτη τῆς Ὑμετέρας γερασμίας Παναγιότητος ὅ,τι πλεῖστα, ὑγιεινὰ καὶ σωτήρια, διατελῶ

Ἐν τῇ Ἁγίᾳ Πόλει Ἱερουσαλήμ, ‚αϡλα΄ Αὐγούστου κε΄.

Ὁ Τοποτηρητὴς τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Ἱεροσολύμων

Μητροπολίτης Πτολεμαΐδος **Κελαδίων.**

Ἀριθμ. πρωτ. 2126.

Σεβασμιώτατε Μητροπολῖτα Πτολεμαΐδος, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς Ἡμῶν Μετριότητος, κύριε Κελαδίων, Τοποτηρητὰ τοῦ Ἁγιωτάτου Πατριαρχικοῦ Θρόνου Ἱεροσολύμων, χάρις εἴη τῇ ὑμετέρᾳ Σεβασμιότητι καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ.

Ληφθέντα ἐν καιρῷ ἀνεγνώσθησαν μετὰ πολλῆς προσοχῆς ἐν Συνεδρίᾳ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου τὰ ἀπὸ κε΄ παρελθόντος μηνὸς Αὐγούστου ἀριθμ. 786 Γράμματα τῆς ὑμετέρας φίλης Σεβασμιότητος, ἀνακοινουμένης Ἡμῖν ἀπαντητικῶς ὅτι ἡ Ἁγιωτάτη ἀδελφὴ Ἐκκλησία τῶν Ἱεροσολύμων, διὰ τὸ ἔκτακτον τῶν κατ' αὐτὴν περιστάσεων, κρίνουσα ἀπαραίτητον τὴν ἐν τῇ Ἁγίᾳ Πόλει παρουσίαν τοῦ ὁρισθέντος ἐν καιρῷ διὰ τὴν Μικτὴν ἐξ Ὀρθοδόξων καὶ Ἀγγλικανῶν ἐν Λονδίνῳ Δογματικὴν Ἐπιτροπὴν Ἀντιπροσώπου Αὐτῆς Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἰορδάνου κ. Τιμοθέου, ἔγνω ἀναθέσθαι τὴν ἀντιπροσωπείαν αὐτῆς ἐν τῇ ὡς ἄνω Ἐπιτροπῇ τῷ ἡμετέρῳ Ἀντιπροσώπῳ Ἱερωτάτῳ Μητροπολίτῃ Θυατείρων κ. Γερμανῷ.

Ἀσμένως εἰς ἀπάντησιν ἥκοντες, ἀνακοινούμεθα τῇ Ὑμετέρᾳ Σεβασμιότητι ὅτι ἐν διασκέψει τῆς περὶ Ἡμᾶς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου ὑπ' ὄψιν λαβόντες τὸ ἔκτακτον τῶν περὶ τὴν ἀδελφὴν Σιωνίτιδα Ἐκκλησίαν περιστάσεων καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς αὐτόθι παρουσίας ἁπάντων τῶν Ἱεραρχῶν ἄχρι πληρώσεως τοῦ χηρεύοντος Ἁγιωτάτου Πατριαρχικοῦ Θρόνου κατιδόντες, ἐνεκρίναμεν κατ' ἐξαίρεσιν τὴν ἀποφασισθεῖσαν ἀνάθεσιν τῆς ἐν λόγῳ ἐντολῆς τῷ ἡμετέρῳ Ἀντιπροσώπῳ.

Ἐπειδὴ ὅμως ἐν τῷ συνδιαβιβασθέντι σχετικῷ πληρεξουσίῳ Γράμματι οὐδὲν λέγεται περὶ τῆς μελλούσης ἀκολούθως συνελθεῖν ἐν Βόννῃ ἐξ Ὀρθοδόξων καὶ Παλαιοκαθολικῶν Ἐπιτροπῆς, προτρεπόμεθα ὅπως δι' ἰδιαιτέ-

ρου ἐγγράφου, ἐγκαίρως πρὸς Ἡμᾶς διαπεμπομένου, καὶ περὶ ταύτης τῆς Ἐπιτροπῆς δοθῇ ἀνάλογος ἐντολὴ καὶ πληρεξουσιότης τῷ αὐτῷ Ἀντιπροσώπῳ.

Ταῦτα ἐξ ἀποφάσεως δηλοῦντες ἐν ἀγάπῃ πολλῇ τῇ ὑμετέρᾳ φίλῃ Σεβασμιότητι, αἰτούμεθα παρὰ Θεοῦ αὐτῇ μὲν τὰ κράτιστα, τῇ δὲ Ἁγιωτάτῃ ἀδελφῇ Ἐκκλησίᾳ Ἱεροσολύμων εὐόδωσιν τῶν κατ' αὐτήν.

,απλα' Σεπτεμβρίου ιθ'.

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός.

Ἀριθμ. Πρωτ. 2275.

Ἱερώτατε Μητροπολῖτα Θυατείρων, ὑπέρτιμε καὶ Ἔξαρχε Δυτικῆς καὶ Βορείου Εὐρώπης, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος, κύριε Γερμανέ, χάρις εἴη τῇ ὑμετέρᾳ Ἱερότητι καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ.

Διὰ γράμματος αὐτοῦ ἀπὸ κε' παρελθόντος μηνὸς Αὐγούστου ὁ Σεβασμιώτατος Τοποτηρητὴς τοῦ Ἁγιωτάτου Πατριαρχικοῦ Θρόνου Ἱεροσολύμων Μητροπολίτης Πτολεμαΐδος κ. Κελαδίων διεβίβασεν Ἡμῖν ἀπόφασιν καὶ παράκλησιν τῆς ἀδελφῆς Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας ὅπως ἡ ἐν τῇ ἑσονούπῳ συνερχομένῃ Μικτῇ ἐξ Ὀρθοδόξων καὶ Ἀγγλικανῶν, ἀκολούθως δὲ καὶ ἐκ Παλαιοκαθολικῶν, Δογματικῇ Ἐπιτροπῇ ἀντιπροσωπεία καὶ τῆς Ἐκκλησίας ταύτης ἀνατεθῇ τῇ ὑμετέρᾳ Ἱερότητι, τοῦ ἀρχικῶς ὁρισθέντος διὰ τὴν ὡς ἄνω Ἐπιτροπὴν Ἱερωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἰορδάνου κ. Τιμοθέου ὀφείλοντος παραμεῖναι ἐν τῇ Ἁγίᾳ Πόλει διὰ τὸ ἔκτακτον τῶν κατὰ τὴν Ἐκκλησίαν ταύτην περιστάσεων.

Τὴν ὡς ἄνω ἀπόφασιν καὶ παράκλησιν τῆς ἀδελφῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων μελετήσαντες ἐν συνοδικῇ διασκέψει καὶ κατ' ἐξαίρεσιν ἐγκρίναντες, ἔγνωμεν ἀναθέσθαι τὴν ἐν τῇ Μικτῇ Δογματικῇ Ἐπιτροπῇ ἀντιπροσωπείαν καὶ τῆς Ἐκκλησίας ταύτης τῇ ὑμετέρᾳ Ἱερότητι, ἥτινι καὶ διαπέμπομεν ἐγκλείστως ὧδε τὰ σχετικὰ πληρεξούσια Γράμματα.

Ἀσμένως ἀνακοινούμενοι ταῦτα αὐτῇ καὶ συνδιαβιβάζοντες σχετικὴν πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Καντουαρίας Ἐπιστολὴν Ἡμῶν, ἐπικαλούμεθα ἐπὶ τὴν ὑμετέραν φίλην Ἱερότητα τὴν χάριν τοῦ Κυρίου.

,απλα' Ὀκτωβρίου α'.

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός.

'Αριθ. πρωτ. 2275.

Σεβασμιώτατε 'Αρχιεπίσκοπε Καντουαρίας καὶ Πρωθιεράρχα πάσης 'Αγγλίας, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφέ, κύριε Κόσμο, χάρις εἴη τῇ Ὑμετέρᾳ Σεβασμιότητι καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ Πατρὸς καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Διὰ γράμματος αὐτοῦ ἀπὸ 25 παρελθόντος μηνὸς Αὐγούστου ὁ Σεβασμιώτατος Τοποτηρητὴς τοῦ Ἁγιωτάτου Πατριαρχικοῦ Θρόνου Ἱεροσολύμων Μητροπολίτης Πτολεμαΐδος καὶ ἀγαπητὸς Ἡμῖν ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς κ. Κελαδίων διεβίβασεν Ἡμῖν παράκλησιν τῆς ἀδελφῆς ἐν Σιὼν Ἐκκλησίας ὅπως ἡ ἐν τῇ ὁσονούπω, Θεοῦ συναρήγοντος, συνερχομένῃ αὐτόθι Μικτῇ Δογματικῇ Ἐπιτροπῇ ἀντιπροσωπεία αὐτῆς ἀνατεθῇ τῷ Ἱερωτάτῳ Μητροπολίτῃ Θυατείρων, ἡμετέρῳ ἐν Βορείῳ καὶ Δυτικῇ Εὐρώπῃ Ἐξάρχῳ καὶ ἀγαπητῷ Ἡμῖν ἀδελφῷ κ. Γερμανῷ, τοῦ ἀρχικῶς ὁρισθέντος ὡς ἀντιπροσώπου διὰ τὴν ὡς ἄνω Ἐπιτροπὴν Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἰορδάνου κ. Τιμοθέου ὀφείλοντος συμπαραμεῖναι μετὰ τῶν λοιπῶν Ἱεραρχῶν ἐν τῇ Ἁγίᾳ Πόλει διὰ τὸ ἔκτακτον τῶν κατὰ τὴν Ἐκκλησίαν ταύτην περιστάσεων.

Τὴν παράκλησιν ταύτην τῆς Ἁγιωτάτης ἀδελφῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων εὑρόντες εὔλογον καὶ δικαίαν, ἔγνωμεν μετὰ τῆς περὶ Ἡμᾶς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, παρὰ τὴν ἐν καιρῷ ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περὶ πλήρους παραστάσεως αὐτόθι τῆς Ὀρθοδόξου Ἀντιπροσωπείας, ἀνχθέσθαι, κατ' ἐξαίρεσιν, τὴν ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ ἀντιπροσωπείαν τῆς Ἐκκλησίας ταύτης τῷ Ἱερωτάτῳ Μητροπολίτῃ Θυατείρων, διὰ τὸ ὅλως ἔκτακτον τῶν κατ' αὐτὴν περιστάσεων.

Ταῦτα ἐν ἀγάπῃ πολλῇ, τῇ ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ, ἀνακοινούμενοι τῇ Ὑμετέρᾳ φίλῃ Σεβασμιότητι, πεποίθαμεν ὅτι προσηκόντως ἐκτιμηθήσεται ἡ ὡς ἄνω ἀπόφασις Ἡμῶν ὑπ' Αὐτῆς, ἣν καὶ κατασπαζόμενοι ἀδελφικῶς διατελοῦμεν

,αϡλα' Ὀκτωβρίου α'.

Τῆς Ὑμετέρας περισπουδάστου Σεβασμιότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως **Φώτιος.**

Τῷ Παναγιωτάτῳ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ Κυρίῳ Φωτίῳ.

Σεβασμιώτατε καὶ λίαν ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Ἔλαβον τὴν Ἐπιστολὴν τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος, τὴν πληροφοροῦ-

σάν με περὶ τῆς θέσεως τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων ἐν τῇ Δογματικῇ ἐξ Ὀρθοδόξων καὶ Ἀγγλικανῶν Ἐπιτροπῇ. Λυποῦμαι ὅτι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἰορδάνου κωλύεται νὰ παραστῇ. Σημειῶ ὅτι πόθος τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων εἶναι ὅπως ἐν ταῖς εἰδικαῖς περιστάσεσι δι' αὐτὴν ἀντιπροσωπευθῇ διὰ τοῦ Μητροπολίτου Θυατείρων καὶ ὅτι ἡ Ὑμετέρα Παναγιότης καὶ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐγκρίνουσι τὴν πρότασιν ταύτην.

Ἀναμφιβόλως θλίβομαι ὅτι τὸ Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων δὲν θὰ ἀντιπροσωπευθῇ ἀμέσως. Ἀλλὰ μόλις εἶναι ἀνάγκη νὰ εἴπω ὅτι ἐγκαρδίως ἀποδέχομαι τὸν Μητροπολίτην Θυατείρων ὡς Ἀντιπρόσωπον αὐτοῦ.

Γνωρίζω ὅτι αἱ εὐχαὶ τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος θέλουσι συνενωθῇ μετὰ τῶν ἐμῶν ὅπως ὁ Θεὸς καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα χειραγωγήσωσι τὰς συζητήσεις τῆς Ἐπιτροπῆς εὐθὺ πρὸς συμπεράσματα ἀφορῶντα εἰς τὴν ἕνωσιν τῶν ἡμετέρων Ἐκκλησιῶν, ἵνα ὦμεν σύμφωνοι πρὸς τὸ ἅγιον θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Ἡ παρὰ Θεοῦ Πατρὸς καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ χάρις καὶ εἰρήνη εἴη μετὰ τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος.

Ὑμέτερος ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
Ὁ Καντουαρίας **Κόσμο.**

Lambeth Palace S. E.
12 Ὀκτωβρίου 1931.

Ἀριθμ. Πρωτ. 1340.

Παναγιώτατε,

Μετ' ἀδελφικῆς ἀγάπης ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ φέρωμεν εἰς γνῶσιν Ὑμῶν ὅτι ἐλάβομεν τὴν ὑπ' ἀριθμ. 1808 καὶ ἡμερομηνίαν 11 Αὐγούστου ἐπιστολὴν Ὑμῶν δι' ἧς γνωστοποιεῖται ἡμῖν ἐκ νέου ὅτι τὴν 15ην Ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους τούτου θὰ γίνῃ ἡ ἔναρξις τοῦ Δογματικοῦ Ὀρθοδόξου Συνεδρίου μετὰ τῶν Ἀγγλικανῶν ἐν Λονδίνῳ, καὶ ὅτι πρόκειται νὰ φιλοξενηθοῦν οἱ ἀπεσταλμένοι ἡμῶν ἐν τῷ Παλατίῳ Λάμπεθ.

Ταῦτα ἀνεκοίνωσα εἰς τὸν Ἀντιπρόσωπον ἡμῶν ἐν τῷ Συνεδρίῳ τούτῳ, Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Βουκοβίνης κ. Νεκτάριον, ἵνα οὗτος διευθετήσῃ οὕτω τὰ κατ' αὐτὸν ὥστε νὰ δυνηθῇ νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν καὶ τὰς συζητήσεις τούτου.

Ἐπικαλούμενος τὰς πρὸς Κύριον θερμὰς εὐχὰς τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος, διατελῶ μετ' ἀδελφικῆς ἀγάπης

Τῆς Ὑμετέρας σεβασμίας Παναγιότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς καὶ συλλειτουργὸς
Πρόεδρος Πατριάρχης **Μύρων.**

Ἐν Βουκουρεστίῳ
Τῇ 3 Σεπτεμβρίου 1913.

Η ΛΥΤΡΩΣΙΣ

Ο κόσμος διέρχεται δοκιμασίας. Παρὰ τὴν γενικὴν ἀγωνίαν περὶ τοῦ μέλλοντος, δὲν δύνανται οἱ λαοὶ νὰ εὕρουν διέξοδον εἰς τὰς δυσχερείας αἱ ὁποῖαι τοὺς πιέζουν. Οὔτε ἡ πληθυνθεῖσα γνῶσις, οὔτε ἡ θαυμαστὴ τεχνικὴ μὲ τὴν ὁποίαν ὡπλίσθη ὁ ἄνθρωπος, εἶναι ἀρκεταὶ νὰ διαγράψουν τὴν πορείαν ἐντὸς τῆς ὁποίας θὰ ἠδύνατο ἡ ἀνθρωπότης νὰ εὕρῃ τὴν λύτρωσίν της.

Παρεγνωρίσθησαν αἱ ἀξίαι αἱ ὁποῖαι συγκεντρώνουν τὴν πεῖραν καὶ τὴν σοφίαν τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν τὰς βάσεις τῶν κοινωνιῶν καὶ τὰς προϋποθέσεις τῆς περαιτέρω ἐκπολιτιστικῆς των ἐνεργείας. Ἡ αὔξησις τῆς γνώσεως ἐπέφερεν ἀτόνησιν τῆς αἰσθηματικῆς ζωῆς. Ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν παντοδυναμίαν τῆς Ἐπιστήμης, ἀλλὰ δὲν ὑπελόγισεν ὅτι ἡ ἐπιστημονικὴ γνῶσις δύναται μὲν νὰ ἐξηγήσῃ τὰ φαινόμενα τοῦ κόσμου, δὲν δύναται ὅμως νὰ οἰκοδομήσῃ βαθύτερον τὴν ψυχὴν τῶν λαῶν. Ἡ ἔννοια τῆς προσωπικότητος τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ἔννοια τῆς ἐλευθερίας, ὅσῳ βαθύτερον βιοῦνται, τόσῳ περισσότερον ὁλοκληροῦται ὁ ἄνθρωπος, ὡς ἀξία, ὡς ἀνώτερος πολιτισμός. Ἡ ἀνωτέρα πνοὴ τοῦ ἀνθρώπου, ἡ διαπιστουμένη ὡς ἐλευθερία, ὡς ἀνιδιοιέλεια, ὡς ἀλληλεγγύη, ὡς θυσία, ὡς παλμὸς καὶ ὑψηλὸν ἰδεῶδες, εἶναι ἀπόρροια οὐχὶ τοῦ ἐπιστημονικοῦ καταρτισμοῦ, ἀλλὰ μᾶλλον τῆς ἀφομοιώσεως τῶν ἱστορικῶν ἀξιῶν, τῆς ἐσωτερικῆς πειθαρχίας, τῆς πίστεως καὶ τοῦ εὐγενοῦς χαρακτῆρος. Εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἡ βίωσις τῶν ἀνωτέρων παλμῶν γεννᾷ πόνους καὶ θλίψεις, πλὴν μόνον ἡ βαθεῖα πίστις καὶ οἱ ὁραματισμοὶ τῆς ὡραιότητος τῶν εὐγενῶν μορφῶν τῆς ζωῆς ἀναζωογονοῦσι τὴν βούλησιν πρὸς ἐκνίκησιν εἰς τοὺς ἀγῶνας. Εἶναι ἐν τῇ φύσει τῶν πραγμάτων ὅπως πᾶν δημιούργημα κυοφορῆται καὶ ἔρχηται εἰς τὴν πραγματικότητα μετὰ ὠδίνων. Ἐκ τῶν πόνων ὅμως ἀναλάμπει ἡ δημιουργία, ἡ σύνθεσις, ἡ ὡραιότης. Ἐν τῇ πορείᾳ τοῦ ἀνωτέρου πολιτισμοῦ βαδίζει ὁ ἄνθρωπος καθημαγμένος. Ἐντὸς τῶν ἱδρώτων, τῶν πόνων, τῶν θανάτων, ἡ πίστις καὶ ἡ ἀνάτασις εἰς τὸν Θεὸν κρατεῖ ἀκατάβλητον τὸν ἀγωνιστὴν καὶ τὸν ὁδηγεῖ εἰς τὴν ἀπολύτρωσιν καὶ σωτηρίαν.

Εἶναι ἐσφαλμένη ἡ ἀντίληψις ὅτι ἡ ἐκμηδένισις τοῦ θρησκευτικοῦ

αἰσθήματος, ἡ ἐκρίζωσις τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τοῦ κόσμου καὶ τῆς ζωῆς, θὰ ὁδηγήσῃ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸν κανονικὸν δρόμον τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ. Αἱ ὑλιστικαὶ θεωρίαι, ἀντὶ νὰ ἁπλοποιήσουν τὴν ζωήν, καὶ νὰ τὴν ἀπαλλάξουν ἀπὸ τῆς ἐκμεταλλεύσεως καὶ τῆς ὑποδουλώσεώς της, τὴν περιπλέκουν πολὺ περισσότερον καὶ τὴν στεροῦν ἀπὸ τὴν εὐγένειαν καὶ τὴν ὡραιότητά της. Ἐπηρεασμένοι οἱ σοφοὶ ἐκ τῶν θριάμβων καὶ τῶν κατακτήσεων τῆς ἐπιστημονικῆς γνώσεως, ἐζήτησαν διὰ τῆς ἐπιστημονικῆς των μεθόδου νὰ ἀνεύρουν τοὺς νόμους καὶ τὰς ἀρχάς, ὑπὸ τῶν ὁποίων διέπεται ὁ πνευματικὸς βίος τῶν κοινωνιῶν καὶ τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐπ' αὐτῶν νὰ στηρίξουν τὰ νέα κοινωνικά των οἰκοδομήματα, ἀλλ' ἠστόχησαν, διότι ἐν τῇ προσπαθείᾳ των ὅπως ἀναλύσουν καὶ κατανοήσουν τὴν πολυσύνθετον ἔννοιαν τοῦ ἀνθρώπου, ἐφαρμόζοντες καὶ εἰς τὴν τοιαύτην ἔρευνάν των, τὴν μηχανικήν, γεωμετρικήν των μέθοδον, ἔχανον πᾶν ὅ,τι ἐζήτουν νὰ καθορίσουν, καὶ ἀντὶ νὰ στηρίξουν καὶ νὰ δικαιολογήσουν τοὺς παλμοὺς καὶ τὸ πνευματικὸν βάθος, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὴν ἔννοιαν καὶ τὸ περιεχόμενον τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος, διέλυσαν, ἐμηχανοποίησαν καὶ ἐθεώρησαν τὸν ἄνθρωπον ὡς ἁπλοῦν ἀριθμόν, ὡς ἄτομον, τὸ ὁποῖον εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἰσχυροτέρων χρησιμοποιεῖται ἀνοικτιρμόνως ὡς μέσον διὰ τὴν ἐπίτευξιν μονοπλεύρων ἐνόχων ὁραματισμῶν. Ὅ,τι ὀνομάζεται ἐλευθερία καὶ δικαίωμα διὰ τὸν ἄνθρωπον, παραθεωρεῖται ὡς αὐταπάτη καὶ κενολογία. Τὸ αἷμα τὸ ὁποῖον ἐχύθη χάριν τῆς κατακτήσεως καὶ ἀναστηλώσεως τῶν ἀνθρωπίνων δικαίων καὶ ἐλευθεριῶν, κατὰ τὴν διαδρομὴν τῆς Ἱστορίας, δὲν συγκινεῖ τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ ἱστορικοῦ ματεριαλισμοῦ. Ἡ ἀνθρωπίνη ἀξιοπρέπεια δὲν ὑπολογίζεται ἀπολύτως ἐντὸς τῶν ὑλιστικῶν μορφῶν, εἰς τὰς ὁποίας ζητοῦν νὰ κλείσουν τὴν ζωήν. Τὰ οἰκονομικὰ καὶ βιολογικὰ συμφέροντα τῶν μαζῶν, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὰ μόνα μέτρα τῶν νέων ἀξιῶν, εἶναι ὁ ἄξων περὶ τὸν ὁποῖον ὀφείλει, κατ' αὐτούς, νὰ περιστρέφεται ἡ σκέψις καὶ νὰ ρυθμίζεται ἡ ἀνθρωπίνη προσπάθεια καὶ ἐνέργεια. Ἡ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς ὅμως αὐτῆς μόνης ἔρευνα τῆς ζωῆς καὶ ἡ βίωσις τῶν τοιούτων διδαγμάτων, ἐπιφέρει κατάπτωσιν τῆς ἀνθρωπίνης εὐγενείας.

Ὁ Θεὸς εἶναι ἐξόχως ἐκπολιτιστικὴ ἔννοια. Μέσα εἰς τὴν ἀνωτέραν Του πνοὴν ὁ ἄνθρωπος ἀνευρίσκει τὴν εἰκόνα Του, τὰς ἐπιταγάς Του. Ἡ βίωσις τοῦ αἰσθήματος τῆς ἐλευθερίας προσεγγίζει τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸν Θεόν, διανοίγει ἑκάστοτε εἰς αὐτὸν πλατυτέρους ὁρίζοντας δράσεως, καὶ ἀνυψώνει καὶ ἐξευγενίζει τὴν ἀξίαν του. Ὁ ἐλευθέρως ἀντικρύζων τὴν ζωὴν καὶ ἐλευθέρως ὑποβάλλων ἑαυτὸν εἰς τὰς ἑκάστοτε θυσίας, πρὸς ἐπίτευξιν τῶν εὐγενεστέρων ἐλπίδων, σημειοῖ ἀληθινὴν πρόοδον πολιτισμοῦ. Ὁ πολιτισμὸς δὲν περιορίζεται μέσα εἰς τὴν τελειο-

ποίησιν τῆς τεχνικῆς. Εἶναι ἀδύνατον νὰ μείνῃ ἀσυγκίνητος ἡ ἀνθρωπίνη καρδία, ὅταν διαπιστώνῃ φλογερὰν πίστιν εἰς ἰδανικὰ καὶ ἀνιδιοτέλειαν καὶ θυσίαν, προκειμένου νὰ θριαμβεύσουν αἱ γενικαὶ ἐλπίδες καὶ νὰ μετριασθῇ ὁ πόνος τῶν κοινωνιῶν καὶ τῶν ἐθνῶν. Ἀλλ' ἡ πίστις καὶ ὁ ἐνθουσιασμὸς δι' ὑψηλοὺς καὶ ἁγίους σκοποὺς ἐκχέεται μόνον ἐφόσον ὁ ἄνθρωπος αἰσθάνεται ἐντονώτερον τὴν ἔννοιαν τῆς ἐλευθερίας του, καὶ ἐφόσον ἀπὸ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἰδανικῶν ἀναμένει τὴν ἀσφάλειαν ἐπὶ τὴν προαγωγὴν τῆς πνευματικῆς του προσωπικότητος. Ὁ πολιτισμὸς χωρεῖ εἰς ὁλοκλήρωσιν, ὅταν αἱ κοινωνίαι καὶ τὰ ἔθνη ἀπαρτίζωνται ἐκ μονάδων αἱ ὁποῖαι ἐλευθέρως προσχωροῦσιν εἰς τὸ σύνολον, καὶ ἐλευθέρως σφαγιάζονται διὰ τοὺς ἁγίους τοῦ συνόλου σκόπούς. Ἡ καταφρόνησις τῆς ἀτομικῆς ἐλευθερίας καὶ προσωπικότητος καὶ ἡ χρησιμοποίησις τοῦ ἀνθρώπου ὡς ἁπλοῦ ἀριθμοῦ, ἐν τῇ ἐπιδιώξει ὑλιστικῶν καὶ οἰκονομικῶν μόνον σκοπῶν, ὡς συμβαίνει εἰς κομμουνιστικὴν κοινωνικὴν σύνθεσιν, εἶναι ἐκτροχιασμὸς ἀπὸ τῆς πνευματικῆς καὶ πολιτιστικῆς πορείας τῆς ἀνθρωπότητος. Ὁ ἄνθρωπος μόνον ἐντὸς τῆς πνευματικῆς του φύσεως, ἡ βίωσις τῆς ὁποίας ἀποτελεῖ τὴν ἀξίαν του καὶ τὴν ἀνωτερότητά του, κατευθύνεται σταθερῶς εἰς τὸν ἀληθῆ προορισμόν του. Ὁ Θεός, πρὸς τὸν ὁποῖον ὀφείλει νὰ ἀτενίζῃ, ἐξευγενίζει τοὺς παλμοὺς καὶ δίδει τόνωσιν εἰς τὴν πίστιν καὶ τὴν βούλησίν του. Ὁ Θεὸς εἶναι ἡ δύναμις ἡ ἑνοῦσα τὸν κόσμον καὶ τὴν συνείδησιν. Ἐν τῇ ἑνώσει του μετὰ τοῦ Θεοῦ ὁ ἄνθρωπος αἰσθάνεται πληρουμένην τὴν δικαίωσίν του. Ἡ θρησκευτικὴ συγκίνησις μόνη δίδει τὴν βαθεῖαν ἱκανοποίησιν καὶ ἰσχυρὸν τὸ αἴσθημα τῆς λυτρώσεως εἰς τὴν ἀνθρωπίνην συνείδησιν. Ὅλαι αἱ προσπάθειαι τοῦ ἀνθρώπου, χωρισμέναι ἀπὸ τῆς πίστεως καὶ τοῦ Θεοῦ, τὸν ἀφίνουν ἐκτεθειμένον εἰς τὰς πικρίας καὶ τὸν κίνδυνον τῆς ἐκμηδενίσεως καὶ τοῦ θανάτου. Ὅλαι αἱ ἀξίαι, αἱ ἀναστηλούμεναι ὑπὸ τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης, ἄνευ τῆς ἐννοίας τοῦ Θεοῦ, στεροῦνται βάσεως καὶ εἶναι ἀνίκανοι νὰ παράσχουν πλήρη ἱκανοποίησιν, ἀναφορικῶς πρὸς τὰ βαθυτέρας ἐλπίδας τοῦ ἀνθρώπου, καὶ τὴν αἰωνίαν ἀξίαν τὴν ὁποίαν ὁ τελευταῖος ἀποδίδει εἰς τὴν προσωπικότητά του.

Ὁ Θεὸς δὲν εἶναι ἰδέα, ἀλλὰ ζωή, εἶναι προσωπικότης ἀποκαλυφθεῖσα ἐν τῇ ἱστορίᾳ. Ὁ Ἰησοῦς εἶναι ἡ σύνθεσις τοῦ Θείου καὶ τοῦ ἀνθρωπίνου. Ἡ ζωή Του εἶναι τὸ κορύφωμα καὶ ἡ συγκεφαλαίωσις τῶν ἀξιῶν. Ἡ πνοή Του δίδει τὸν ἀνώτερον τόνον καὶ ρυθμὸν εἰς τὰς κοινωνίας καὶ τὸν βίον τῶν ἐθνῶν. Ἡ κυριαρχία τοῦ πνεύματός Του, ὡς φιλαλληλία, ὡς ἀνιδιοτέλεια, ὡς θυσία, ὁδηγεῖ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας, εἰς τὴν σωτηρίαν, καὶ δημιουργεῖ τὸν ἀνώτερον πολιτισμόν. Ἂν οἱ ἰσχυροὶ τῆς γῆς εἰς τὰς σκέψεις των περὶ κατευθύνσεως

τοῦ κόσμου, ὑπελόγιζον ὡς πολυτιμοτέραν τὴν ἀξίαν τῶν διδαγμάτων Του, παρὰ τὴν ἀξίαν τῶν ὑλικῶν ὅρων καὶ οἰκονομικῶν φαινομένων, οἱ λαοὶ θὰ εὕρισκον ἀσφαλέστερον τὸν δρόμον των, καὶ θὰ ἀνεκάλυπτον ἐντός των πηγὰς πλουσιωτέρας δημιουργίας, καὶ ἀληθινὴν δύναμιν ἀγάπης καὶ συνεργασίας μεταξύ των.

Οἱ σοφοί, ζητήσαντες νὰ συλλάβουν τὸ νόημα τῆς ζωῆς καὶ νὰ διατυπώσουν αὐτὴν εἰς τύπους καὶ σχήματα λογικά, ἐμάραναν τὸ αἴσθημα καὶ ἐθόλωσαν τὴν καθαρὰν πηγὴν τῆς ἀνωτέρας πνοῆς, τὴν καρδίαν, ἡ ὁποία μόνη ἐν τούτοις ἀποτελεῖ τὸ κέντρον καὶ τὸ βάθος ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐκπορεύεται πᾶσα εὐγενὴς ὁρμή, ἡ τροφοδοτοῦσα κάθε πνευματικὴν δραστηριότητα ἐπὶ παντὸς διανοητικοῦ, καλλιτεχνικοῦ καὶ ἠθικοῦ ἐδάφους. Παρεθεώρησαν τὴν σημασίαν τῆς πνευματικῆς συνειδήσεως ὡς δυναμικότητος, ἡ ὁποία ἐγκλείει ἐν ἑαυτῇ τὸ ἄπειρον, τὸ θεῖον, καὶ δὲν θέλουν νὰ προσέξουν εἰς τὴν σπουδαιότητα τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ βίωσις τοῦ μυστηρίου ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὁ ἄνθρωπος ὡς ἐλευθερία, ὡς πίστις, ὡς παλμός, ὡς ἰδανικόν, ἀνευρίσκει τὸν ἑαυτόν του καὶ αἰσθάνεται ὅλας του τὰς εὐγενεῖς δυνάμεις συγκλινούσας εἰς τὸν Δημιουργὸν τοῦ Παντός. Ἀνταύγειαι δὲ τοῦ Δημιουργοῦ εἶναι ὅ,τι λέγεται ἐλευθερία, δικαιοσύνη, αὐταπάρνησις, ἀγάπη, ἔννοιαι, αἱ ὁποῖαι διὰ τὰς κοινωνίας καὶ τὰ ἔθνη εἶναι ἀπαραίτητοι προϋποθέσεις τῆς ἐκπολιτιστικῆς των πορείας.

Ἡ πίστις δὲ πρὸς τὸν Θεόν, ἡ διαρκὴς ἐνατένισις καὶ ἐμπιστοσύνη πρὸς Ἐκεῖνον, ἡ βίωσις τῶν μεγάλων ὡς ἄνω αἰσθημάτων, γεννῶσιν ὑψηλὰς ἐμπνεύσεις, καθιστῶσι διαυγεῖς τὰς πηγὰς τῆς ἀνωτέρας δημιουργίας, δημιουργοῦσι διὰ μέσου τῆς Ἱστορίας τὸ πνευματικὸν βάθος τῶν λαῶν, ἀναστηλοῦσιν εἰς τὴν καθολικὴν συνείδησιν τῶν ἐθνῶν κλίμακας ἀξιῶν καὶ διαχέουσιν εἰς τὴν ψυχὴν ζωηρὰς καὶ μονίμους συγκινήσεις, ἐντὸς τῶν ὁποίων ὁ ἄνθρωπος αἰσθάνεται βαθυτάτην ἱκανοποίησιν καὶ βεβαίαν τὴν δικαίωσιν καὶ λύτρωσίν του.

† Ο ΣΑΜΟΥ ΚΑΙ ΙΚΑΡΙΑΣ ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

Η ΕΝ ΤΗι ΝΗΣΩι ΠΡΩΤΗι

Ι. ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΚΑΙ ΣΤΑΥΡΟΠΗΓΙΑΚΗ ΜΟΝΗ

ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

«Περὶ τὸ τῆς νήσου μετεωρότερον» κειμένη καὶ ἡ μόνη ἐκ τῶν ἐν τῇ νήσῳ Πρώτῃ ὑπαρχουσῶν ἄλλοτε μοναστικῶν κατασκηνώσεων περισωθεῖσα ἱερὰ αὕτη μονὴ ἀποτελεῖ «σεμνεῖον» ἀνεγερθὲν ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ρωμανοῦ Δ´ τοῦ Διογένους (1068-1071), ἴσως ἐπὶ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς βασιλείας αὐτοῦ, χρησιμεῦσαν δὲ καὶ οἰκητήριον τῶν τελευταίων ἡμερῶν καὶ ἅμα τάφος αὐτοῦ. Εἶνε γνωστὸν ἐκ τῆς ἱστορίας ὅτι ὁ ἀτυχὴς οὗτος αὐτοκράτωρ, αἰχμάλωτος γενόμενος τῶν Τούρκων κατὰ τὴν μάχην τῆς Ματζικιὲρτ (20 Αὐγ. 1071) καὶ κατόπιν ἀπολυθείς, κατέφθασεν ἐν τέλει εἰς Κιλικίαν, καθ' ὃν χρόνον ἐν τῷ μεταξὺ ἀνεκηρύσσετο ἐν Κωνσταντινουπόλει ἕτερος αὐτοκράτωρ, ὁ Μιχαὴλ Ζ´ ὁ Δούκας (1071-1078). Ὁ Ρωμανὸς ἀποπειραθεὶς νὰ ἀντιστῇ εἰς τοὺς ἀντιπάλους αὐτοῦ καὶ νικηθεὶς ἐδέχθη νὰ ὑποταχθῇ ὑπό τινας ὅρους εἰς τὸν ἐν Ἀδάνοις στρατηγὸν Ἀνδρόνικον Δούκαν, ἐνδυθεὶς πρότερον τὸν μοναχικὸν τρίβωνα. Ἐκεῖθεν ὁδηγηθεὶς ὑπὸ συνοδείαν ἀφίκετο εἰς Κοτύαιον, ἔνθα εἶχεν ἤδη καταφθάσῃ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως διαταγὴ ἐξορύξεως τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. Ταύτης ἐκτελεσθείσης κατὰ τρόπον μάλιστα ἀπηνῆ ἐσύρθη ὁ δυστυχὴς μέχρι Προποντίδος καὶ διαπεραιωθεὶς ἐκ Νικομηδείας εἰς τὴν νῆσον Πρώτην ἐνεκλείσθη ἐν τῷ ὑπ' αὐτοῦ πρό τινος χρόνου ἱδρυθέντι μοναστηρίῳ, ὅπου μετά τινα χρόνον καὶ ἀπέθανεν. Ἡ σύζυγος αὐτοῦ Εὐδοκία, ἐπὶ τούτῳ ἐλθοῦσα εἰς Πρώτην ἐκ τῆς ἐν ᾗ ἐξωρίσθη καὶ αὕτη μονῆς τῆς Πιπεροῦς, ἐκήδευσε τὸν ἀτυχῆ Ρωμανὸν μεγαλοπρεπῶς (1).

Τὴν ἐφεξῆς ἱστορίαν τῆς μονῆς ταύτης, κτισθείσης ἱκανῶς μεγάλης καὶ στερεᾶς, ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ μεγέθους ἀλλὰ καὶ τῆς λαμπρότητος τῶν δια-

(1) *Ἰ. Σκυλίτση* ἱστορία Migne τ. 122 σ. 435. — ***Νικηφ. Βρυεννίου*** ἱστορία Migne τ. 127 σ. 89.—***Ἰ. Ζωναρᾶ*** χρονικὰ Migne τ. 135 σ. 277. — ***Ἰωὴλ*** χρονογραφία Migne τ. 139 σ. 285.— *Μ. Γλυκᾶ* χρονικὰ Migne τ. 158 σ. 609. — ***Κωνσταντινιὰς*** παλαιά τε καὶ νεωτέρα. Βενετία 1824 σ. 160-61. — ***Σκαρλ. Βυζαντίου*** ἡ ΚΠολις. Ἀθῆναι 1862. Β´ σ. 291. 294.—**G. Schlumberger, les îles des Prin-**

κρινομένων θεμελίων αὐτῆς, ἀγνοοῦμεν καθ' ὁλοκληρίαν. Πάντως ὅμως διετηρήθη αὕτη ἀρκετὰ καλῶς, τὴν ὕπαρξιν δὲ αὐτῆς, καὶ ὄχι ἄλλης τινὸς ἐν Πρώτῃ μονῆς, θέλομεν νὰ διΐδωμεν ἐν τῷ χρυσοβούλλῳ Μανουὴλ Α' τοῦ Κομνηνοῦ ἐπιβραβεύσαντος—κατὰ Μάρτιον τοῦ 1158 —καὶ τῷ μοναστηρίῳ τῷ ἐν «*τῇ Πρώτῃ*» δίκαια πολλά (2), νὰ παραδεχθῶμεν δὲ αὐτὴν συνεχιζομένην καὶ ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις, παρὰ πάσας τὰς ἐκ τῶν τότε καιρικῶν περιστάσεων ἀνωμαλίας καὶ στενοχωρίας καὶ τὰς ἐκ πυρκαϊῶν καὶ σεισμῶν καταστροφάς. Ἄλλως τε ἡ σκέψις τῆς Ἐκκλησίας περὶ ὑποστηρίξεως τῆς μονῆς οὐδέποτε ἐξέλιπεν. Τῷ 1722 βλέπομεν ἀρξαμένην ἐκ βάθρων καὶ θεμελίων τὴν ἀνέγερσιν τῆς μονῆς, ἐρειπωθείσης εἴτε ἐκ πυρκαϊᾶς εἴτε καὶ ἐκ σεισμοῦ, τὴν ὁποίαν δὲ ἀνέλαβον νὰ φέρωσιν εἰς πέρας Χῖοι ἔμποροι «παρακλήσεσι καὶ ὑποσχέσεσιν ἀναπεισθέντες». Τῷ 1723 Ἱερεμίας ὁ Γ' (1716-1726, τὸ α') τὰς ἀποσταλείσας αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Μ. Πέτρου τέσσαρας εἰκόνας φοβηθεὶς «νὰ τὰς βάλῃ εἰς τὸ πατριαρχεῖον τὰς ἔβαλεν ***εἰς τὸ μοναστηρίδιον τὸ κατὰ τὴν νῆσον τῆς Προποντίδος Πρώτην***, ὅπου σώζονται καὶ μέχρι τῆς σήμερον θαυμασιώταται». Τῇ 10 Μαΐου 1724 συντελεσθείσης τῆς ἀνακαινίσεως τοῦ μοναστηρίου δι' οἰκοδομήσεως «ναοῦ περικαλλοῦς καὶ τείχων καὶ κελλίων πέριξ», παρεχωρήθη τοῦτο εἰς τὴν ἐποπτείαν καὶ διοίκησιν τῶν Χίων ἐπιτρόπων τοῦ ἐν Γαλατᾷ ἱ. ναοῦ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, τῶν καὶ δαπανησάντων διὰ τὴν οἰκοδομήν. Ἀλλ' ἐπὶ τῆς α' πατριαρχείας Παϊσίου Β' (1726-1733) τὸ μοναστήριον συνηνώθη, προσηλωθὲν ὑπὸ τύπον

---

ces. II. édit. Paris 1925 σ. 51-63. — R. Janin, les îles des Princes. Étude historique et topographique, ἐν τῷ περιοδικῷ «Echos d'Orient», ἔτος 27 (1924) σελ. -190.—***Κ. Παπαρρηγοπούλου*** ἱστορία τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους. Ἔκδ. δ' τ. Δ', Ἀθῆναι, 1903 σ. 413-423.—***Μ. Ἑλλ. Ἐγκυκλοπ.*** τόμ. ΙΖ' σ. 273. — ***Ἐκκλ. Ἀλήθεια*** ἔτος ΚΕ' (1905) σ. 20. ΚΣΤ' (1906) σ. 255. 287. — Σημειωτέον ὅτι ὁ R. Janin (σ. 185. 191. 192) παραδέχεται ὅτι ὁ Ρ. Διογένης δὲν ἵδρυσεν ἐξ ὑπαρχῆς καὶ ἐκ βάθρων, ἀλλ' ἀνεκαίνισε προϋπάρχον, ἐρειπωθὲν ὅμως ἐν τῷ μεταξύ, μοναστήριον, εἰς ὃ ἤδη τῷ 813 ἐνεκλείσθη Μιχαὴλ ὁ Ραγκαβὲ μετὰ τῶν δύο υἱῶν αὐτοῦ, καρεὶς μοναχὸς καὶ ἀποθανὼν ἐκεῖ τῷ 840. Δὲν φαίνεται ὅμως πείθουσα ἡ γνώμη αὕτη τοῦ R. Janin. Ὁ *Κεδρηνὸς* (Migne τ. 121 σ. 933) ἀναφέρει ὅτι ὁ Μ. Ραγκαβὲ ἐγένετο «ὑπερόριος ***ἐν τῷ κατὰ τὴν νῆσον Πρώτην μοναστηρίῳ***, ἐν ᾧ τὴν κοσμικὴν ἀποθέμενος τρίχα τὸν λοιπὸν τῆς ζωῆς διήνυσε βίον....», ὁ δὲ ***Ζωναρᾶς*** (Migne τ. 134 σ. 1368), ὅτι ἀπήχθη «εἰς τὴν Πρώτην λεγομένην νῆσον καὶ μοναχὸς γεγονὼς ἐκεῖ κατεβίου». Ἐξάγεται λοιπὸν γενικῶς ὅτι ὑπῆρχε μὲν μοναστήριον ἐν τῇ Πρώτῃ κατὰ τὸ 813, ἀλλ' ὄχι καὶ ὅτι ἦτο ὡρισμένως ἐκεῖνο, ἐφ' οὗ ἐρειπωθέντος σὺν τῷ χρόνῳ ᾠκοδόμησε τὸ «σεμνεῖον» αὐτοῦ ὁ Ρωμ. Διογένης.

(2) Migne τόμ. 137 σελ. 933. — Σύνταγμα τῶν ἱ. κανόνων *Ράλλη* καὶ ***Ποτλῆ*** Ἀθῆναι 1852 τόμ. Β' σ. 598.—ὅρα καὶ *Μ.* ***Γεδεὼν*** Πατριαρχικοὶ Πίνακες. ΚΠολις 1890, σ. 362 σημ. 471.

μετοχίου, τῇ ἐν Ἄνδρῳ βασιλικῇ καὶ σταυροπηγιακῇ μονῇ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, τῇ ἐπικαλουμένῃ τῆς ***Παναχράντου***, διὰ καταβολῆς εἰς τοὺς ὡς ἄνω Χίους 2500 γροσίων, μετρηθέντων αὐτοῖς διὰ τοῦ παναχραντιώτου ἱερομονάχου Διονυσίου, ἡγουμενεύοντος ἐν τῷ μετοχίῳ, καὶ πρὸς τοῦτο ἐξεδόθησαν δύο συνοδικὰ γράμματα : κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1727 καὶ κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1729. Προϊόντος ὅμως τοῦ χρόνου τὸ μοναστήριον περιέπεσεν καὶ αὖθις εἰς χρέη βαρύτατα 3200 γροσίων περίπου, ἐντεῦθεν δὲ ἀδυνάτου καταστάσης τῆς διακυβερνήσεως αὐτοῦ καὶ ἐξοφλήσεως τοῦ χρέους ἐπετράπη συνοδικῶς εἰς τετραμελῆ ἐπιτροπὴν Πατέρων, ἐνεργούντων κατὰ πληρεξουσιότητα τῆς μονῆς Παναχράντου, ὅπως διενεργήσῃ τὴν πώλησιν τῆς μονῆς εἰς ἄλλον τινά. Καὶ οὕτω «τὸ εἰρημένον μοναστήριον τοῦ Σωτῆρος, ὡς κτῆμα καὶ μετόχιον τῆς μονῆς αὐτῶν τῆς Παναχράντου ὑπάρχον, μετὰ πάντων τῶν κτημάτων καὶ ἀφιερωμάτων αὐτοῦ, κινητῶν τε καὶ ἀκινήτων, καὶ μετὰ πάσης τῆς περιοχῆς τῆς νήσου Πρώτης» παρεδόθη καὶ ἐνεχειρίσθη τῷ Μητροπολίτῃ Χαλκηδόνος Γαβριήλ, ὅστις κατέβαλε τῇ ἐπιτροπῇ τὸ ποσὸν 3250 γροσίων πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ χρέους τῆς μονῆς αὐτῶν προσηλώσας συγχρόνως τὸ μοναστήριον τοῦτο τῇ μητροπόλει Χαλκηδόνος «ὑπὲρ ψυχικῆς αὐτοῦ σωτηρίας καὶ μνημοσύνου», καὶ ἔκτοτε «τὸ ἱερὸν μοναστήριον τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, τῇ ἐπωνυμίᾳ τῆς πατριαρχικῆς καὶ σταυροπηγιακῆς ἀξίας πρότερον σεμνυνόμενον» κατέστη «ἀφιέρωμα καὶ κτῆμα ἴδιον καὶ ἐνοριακὸν δίκαιον» τῆς μητροπόλεως Χαλκηδόνος μετὰ πάσης τῆς ὡς ἄνω περιοχῆς αὐτοῦ, ἐκδοθέντος πρὸς τοῦτο—κατὰ Μάϊον 1746—πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ βεβαιωτικοῦ σιγιλλιώδους γράμματος Παϊσίου Β΄. Μετέγνω ὅμως μετά τινα χρόνον ὁ Χαλκηδόνος Γαβριὴλ καὶ ἐπὶ τῇ μεταθέσει αὐτοῦ εἰς Νικομήδειαν ἐπώλησε τὸ μοναστήριον εἰς τὸν διαδεχθέντα αὐτὸν Ἰωαννίκιον Καραδζάν, τὸν κατόπιν Πατριάρχην ΚΠόλεως (1761—63), ὅστις πάλιν ἀργότερον, ἐν διαθεσιμότητι διατελῶν, ἐπώλησεν αὐτὸ «εἰς τὸν τιμιώτατον ἄρχοντα Πιτάρην κυρίτζη Διαμαντὴν τοῦ Γεωργάκη διὰ χοτζετίου τῆς βασιλικῆς κρίσεως καὶ δι' ἀδείας τοῦ Μ. Χαλκηδόνος Παρθενίου» λαβὼν μετρητὰ 2500 γρόσια· ἀλλὰ καὶ ὁ ἄρχων οὗτος μετ' οὐ πολύ, μὴ δυνάμενος νὰ ἐξοικονομήσῃ τὰ κατ' αὐτό, δι' ἀδείας τοῦ κατὰ τόπον ἀρχιερέως ἐξεχώρησε ἀντὶ 2750 γροσίων τὸ αὐτὸ μοναστήριον «μετὰ πάντων τῶν προσόντων αὐτῷ κτημάτων καὶ ἀφιερωμάτων, κινητῶν τε καὶ ἀκινήτων, καὶ μετὰ πάσης τῆς περιοχῆς, ἐμπεριοχῆς τε καὶ παραλίου περιφερείας τῆς αὐτῆς νήσου Πρώτης» εἰς τὸν «θεοσεβέστατον καὶ ὑψηλότατον αὐθέντην καὶ ἡγεμόνα πάσης Οὐγγροβλαχίας κ. κ. Ἰωάννην Ἀλέξανδρον Ἰωάννου Ὑψηλάντην βοεβόδα», καταστάντα οὕτω κύριον καὶ ἰδιοκτήτην τοῦ μοναστηρίου μετὰ κληρονομικῶν δικαιωμά-

των τῶν υἱῶν καὶ λοιπῶν συγγενῶν καὶ κληρονόμων αὐτοῦ, καθὰ διέλαβε καὶ τὸ ἐπὶ τούτῳ τῷ 1778 ἐκδοθὲν συνοδικὸν σιγιλλιῶδες γράμμα Σωφρονίου Β´ (1774 – 80). Ἐν τῷ χρυσοβούλλῳ αὐτοῦ —ἐκδοθέντι τῷ 1780—ὁ Ὑψηλάντης σημειοῖ σχετικῶς: «..... ἀλλὰ καὶ τὴν παρὰ τῇ Χάλκῃ νῆσον Πρώτην σὺν τῷ ἐπ᾿ αὐτῇ σεσηπότι καὶ σεσαθρωμένῳ μοναστηρίῳ, ἐκκλησίᾳ τε καί τισιν οἰκοδομαῖς, ἅς τινας καὶ μάλα προσφυῶς ἐρείπια μᾶλλον ἂν εἴποι πᾶς τις ὁ καθορῶν ἢ κτίρια, κινδυνεύοντι πωληθῆναι παρὰ τοῦ κυριάρχου αὐτοῦ Ἀρμενίοις, ὡς ἀδυνατοῦντος περὶ τὴν ἐπισκευήν.... οἴκτῳ φερόμενοι διὰ τὴν ὀλέθριον καὶ ἐλεεινὴν αὐτοῦ κατάστασιν ἠγοράσαμεν πράσει τελείᾳ μετὰ πάσης τῆς νήσου καὶ περιοχῆς αὐτῆς καὶ τῶν θαλασσίων ἀκτῶν τιμήματος δύο χιλ. πεντακοσίων γροσίων, οὐκ ἀναλογοῦντος δηλαδὴ πρός τε τὸ ἀκαλλιέργητον τοῦ τόπου καὶ τὸ σεσηπὸς τοῦ μοναστηρίου.....». Ὁ Ὑψηλάντης ἐπισκευάσας τὴν μονὴν καὶ καλλιεργήσας τὴν νῆσον προσήρτησεν ἀμφοτέρας εἰς τὴν ἐν Χάλκῃ ἱ. σταυροπηγιακὴν μονὴν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, τῆς ἐπιλεγομένης ***Καμαριωτίσσης***, ὡς μετόχιον αὐτῆς (3).

Μετὰ τὸν οἰκτρὸν θάνατον τοῦ Ὑψηλάντου (1807) τὴν ἐπιστασίαν τῆς μονῆς Καμαριωτίσσης, συνεπῶς καὶ τοῦ ἡμετέρου μοναστηρίου ἐν Πρώτῃ, ἀνέλαβεν κατὰ δικαίωμα κληρονομικὸν ἡ ἐκλαμπροτάτη Δομνίτσα κυρία Ραλλοῦ, θυγάτηρ Ἀλεξάνδρου τοῦ Ὑψηλάντου, σύζυγος δὲ τοῦ Μ. Λογοθέτου Ἀλεξάνδρου Μάνη, γινώσκομεν δὲ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἡγούμενον τοῦ μοναστηρίου τὸν ἀρχιμ. Γαλακτίωνα, ἀναλαβόντα τῷ 810 τὴν ἡγουμενίαν τῆς κυριάρχου μονῆς. Διὰ τὴν ἀνωμαλίαν ὅμως τῶν καιρῶν (4) καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ 1821 ἐπακολουθήσαντα σοβαρὰ πολιτικὰ

(3) ***Ἀθ. Κομνηνοῦ Ὑψηλάντου*** τὰ μετὰ τὴν ἅλωσιν. ΚΠολις. 1870 σελ. 320. 355. 360. 393. 401. 414. 561. 606 καὶ ἑξ. 611 καὶ ἑξ. 618. 622.—Ἐν σελ. 606-611 εὕρηται κατακεχωρημένον τὸ κατὰ Μάϊον 1746 ἐκδοθὲν σιγίλλιον Παϊσίου Β′. — Ἐν σελ. 611-616 τὸ κατὰ τὸ 1778 ἐκδοθὲν σιγίλλιον Σωφρονίου Β′. — Ἐν σελίδι 620-625 τὸ κατὰ τὸ 1780 ἐκδοθὲν χρυσόβουλον Ἀλεξ. τοῦ Ὑψηλάντου. – ***Μ. Γεδεὼν*** ἔνθα ἀνωτέρω σ. 625. 630. 639. 665. – ***Ἐκκλ. Ἀλήθεια*** ὡς ἀνωτ. σ. 287. 288. — ***Βαρθολομαίου Κουτλουμουσιανοῦ***, ὑπόμνημα ἱστορικὸν περὶ τῆς κατὰ Χάλκην μονῆς τῆς Θεοτόκου. ΚΠολις. 1846 σ. 52. 53. 54. 178. 179 καὶ ἑξῆς.—Ἐν σελ. 179-185 δημοσιεύεται τὸ κατὰ τὸ 1780 σιγίλλιον Σωφρονίου Β′. — **R. Janin** ἔνθα ἀνωτέρω σ. 193. — Ἡ ἐν Χάλκῃ Ἑλληνεμπορικὴ Σχολὴ ὑπὸ ***Ξενοφ. Μογέ***. ΚΠολις 1885 σ. 26. 27. 61. 63. —Ἐκκλ. ἱστορία Μ. Διδυμοτείχου ***Φιλαρέτου Βαφειδου*** τόμ. Γ′ β′ μέρος. Ἀλεξάνδρεια. 1928 σ. 353 σημ. 4.

(4) Κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ ιθ′ αἰῶνος ἡ μονὴ ἐκινδύνευσε σοβαρῶς. Τὴν 8/20 Φεβρουαρίου 1807 ἐχθρικὸς ἀγγλικὸς στόλος ἀγκυροβολήσας ἐνώπιον τῆς Πρώτης παρέμεινεν ἐκεῖ ἐπὶ 11 ἡμέρας ἀνεφοδιαζόμενος. Πρὸς ἀντιπερισπασμὸν αὐτοῦ ἑξηκοντὰς τούρκων ἐκ Χαλκηδόνος, ὀχυρωθεῖσα ἐν τῷ ἡμετέρῳ μοναστη-

γεγοτότα ἔπαυσεν ἡ καθ' οἱονδήτινα τρόπον ἀνάμιξις τῆς οἰκογενείας τῶν Ὑψηλαντῶν εἰς τὰ τῆς μονῆς πράγματα, ἅτινα καὶ περιῆλθον καὶ πάλιν εἰς τὴν κυριαρχίαν καὶ τὴν ἄμεσον προστασίαν τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας, ἀδείᾳ τῆς ὁποίας ἐξηκολούθουν οἱ τῆς Καμαριωτίσσης ἡγούμενοι νὰ διευθύνωσι συγχρόνως καὶ τὸ ἐν Πρώτῃ ἡμέτερον μοναστήριον, θεωρούμενον καὶ ἐφεξῆς μετόχιον ἐκείνης, μέχρις οὗ ἐλήφθη ἀπόφασις (1ης Ἰουνίου 1831) περὶ συστάσεως καὶ λειτουργίας ἐν αὐτῇ ***ἑλληνικοῦ φροντιστηρίου***, ἐπευλογοῦντος Κωνσταντίου Α΄ τοῦ ἀπὸ Σιναίου (5). Ἀλλὰ παρὰ τὴν ἐπελθοῦσαν ὡς ἄνω μεταβολὴν ἡ οἰκογένεια Μάνη παρουσιάζετο διεκδικοῦσα σοβαρῶς κληρονομικὰ κυριαρχικὰ δικαιώματα ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν μονῶν, ὡς γίνεται δῆλον ἐξ ἐπιστολῆς (ἀπὸ 6 Ἀπριλίου 1835) τῶν ἀδελφῶν Ἰωάννου καὶ Γεωργίου Μάνου πρὸς Κωνστάντιον τὸν Β΄, ὅστις ὅμως ἀπαντῶν (ἀπὸ 2 Αὐγ. ἰδ. ἔτους) ἐδήλου σὺν ἄλλοις καὶ τὰ ἑξῆς : «. . . . . ὁ λόγος πρόκειται ἐπὶ τοῦ παρόντος περὶ τῶν δύο μοναστηρίων, δηλ. τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου κατὰ τὴν Χάλκην καὶ τῆς θείας Μεταμορφώσεως κατὰ τὴν Πρώτην, καὶ τούτων μόνον τὰ ἔγγραφα ἐτέθησαν ὑπ' ὄψιν, ἐξ ὧν γίνεται τωόντι κατάδηλον ὅτι ἐνέδωκεν ἅπαξ ἡ Ἐκκλησία εἰς τὸ νὰ περιέλθῃ διὰ τοῦ προσώπου τῆς μακαρίτιδος ὑμῶν μητρὸς πρὸς τὰ ἄτομα τῆς εὐγενείας σας ὁ κτητορικὸς λόγος τοῦ παππώου ἀφιερώματος καὶ διὰ τοῦτο οὔτε ἠδύνατο οὔτε ἐπεχείρησε πλέον νὰ ἀφαιρέσῃ τὸ δικαίωμα τοῦτο ἀπὸ τὴν εὐγένειάν σας. Ἐν δὲ τῷ διαστήματι τῶν προλαβουσῶν περιστάσεων, αἵτινες κατεῖχον τὴν εὐγενίαν σας μεμακρυσμένους ἐντεῦθεν, ἡ διεξαγωγὴ τῶν ἱερῶν τούτων σκηνωμάτων, κατὰ λόγον πολιτικὸν καὶ δικαιωματικόν, ἀνῆκε βέβαια ὁλοσχερῶς εἰς τὴν κυριαρχικὴν κηδεμονίαν τῆς Ἐκκλησίας· ἀλλ' ἡ περίπτωσις αὕτη, μακρὰν τοῦ νὰ παραβλάψῃ τὸ δικαίωμα τῆς εὐγενίας σας, ἔδωκε μάλιστα ἀφορμήν, ὥστε νὰ ἔμβῃ τέλος πάντων εἰς πρᾶξιν ὁ κύριος σκοπὸς τοῦ ἀοιδίμου ἐκείνου ἀφιερωτοῦ, τοῦ ὁποίου τὸ πνεῦμα, ὁπόταν ἀνώρθωσε τὰ ἱερὰ ταῦτα καταγώγια, δὲν ἀπέβλεπε βέβαια εἰς τὸ νὰ σχημα-

ρίῳ, προεκάλεσε τὴν ἐπίθεσιν τῶν ἄγγλων, οἵτινες ἀποκρουσθέντες κατ' ἀρχὰς ἐπανῆλθον τὴν ἑπομένην καὶ κατόπιν κανονιοβολισμοῦ εἰσῆλθον εἰς τὴν μονήν, ἔνθα ὅμως, ἀντὶ τῶν τούρκων, διαφυγόντων κατὰ τὴν νύκτα εἰς Χάλκην, εὗρον ἕνα μόνον μοναχόν. (***Σκαρλ. Βυζαντίου*** ὡς ἀνωτ. σ. 291. — Ἡ νῆσος Ἀντιγόνη ὑπὸ ***Μ. Χουρμούζη***. ΚΠολις. 1869 σ. 7. — Constantinople by Edwin A. Grosvenor. London. 1895 σ. 271. — ***Στ. Βουτυρᾶ*** Λεξικὸν ἱστορίας καὶ γεωγραφίας τόμ. Ε΄, ΚΠολις. 1888 σ. 900.— R. Janin ὡς ἀνωτ. σ. 194).

(5) ***Βαρθ. Κουτλουμουσιανοῦ***, ὑπόμνημα ὡς ἀνωτ. σ. 56. 58. 69. 71. 72. 117 καὶ ἑξ. —***Ξεν. Μογὲ*** ἔνθα ἀνωτ. σ. 65. 66. 79 καὶ ἑξῆς. —R. Janin ὡς ἀνωτέρω σελ. 194.

τίσῃ ἰδιοκτησίαν ἐπ' ὠφελείᾳ ἑαυτοῦ ἢ τῶν ἀπογόνων του. Περὶ τοῦ κεφαλαίου τούτου οὔτε ἡ εὐγενία σας ἀμφιβάλλετε τελείως, ὅταν μάλιστα ἐπεξέλθητε περιέργως τὸ περὶ τοῦ μοναστηρίου τῆς Χάλκης σιγιλλιῶδες γράμμα τοῦ ἀοιδίμου ἐν Πατριάρχαις κυροῦ Σωφρονίου, εἰς τὸ ὁποῖον ἀριδηλότατα φαίνεται ὅτι ὁ ἀείμνηστος ἐκεῖνος ἡγεμών, ἐν προθέσει ὅλως ψυχικοῦ μνημοσύνου, ἀνορθώσας τὸ ῥηθὲν μοναστήριον καὶ ἀναποσπάστως τῷ Θεῷ ἀφιερώσας πάντα ὅσα ἐπροικίσατο πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ, διέταξε ῥητῶς ἵνα μὴ μεταβαίνῃ πρὸς τοὺς ἀπογόνους του εἰ μὴ ἡ κτητορικὴ ἐπιστασία.....». Εἰς ἐπαναληπτικὴν ἐπιστολὴν τῶν ἀδελφῶν Μάνου ἐπηκολούθησεν ἐπιστολὴ (ἀπὸ 20 Μαΐου 1836) Γρηγορίου τοῦ ΣΤ' παραπέμπουσα αὐτοὺς ἅπαξ διὰ παντὸς εἰς τὴν προηγουμένην πατριαρχικὴν ἀπάντησιν, καὶ οὕτως ἔπαυσε πᾶσα περαιτέρω διεκδίκησις δικαιωμάτων ἐπὶ τῶν ἐν λόγῳ ἱ. μονῶν (6).

Ἡ ἐπανελθοῦσα ἤδη, ὡς καὶ ἀνωτέρω γράφομεν, ἐπὶ τῆς ἐν Πρώτῃ ἱ. μονῆς κυριαρχικὴ κηδεμονία τῆς Ἐκκλησίας περιεστράφη καὶ περὶ τὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν αὐτῆς (7), ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν κατώρθωσε νὰ θέσῃ φραγμοὺς εἰς τὴν βουλιμίαν τρίτων, ἐπιδιωξάντων καὶ ἐπιτυχόντων τὴν ἀποξένωσιν τοῦ πλείστου μέρους τῆς νήσου, ἀποτελούσης ἰδιοκτησίαν τῆς μονῆς, ἡ ὁποία ἄλλως ἀπὸ ἱκανοῦ χρόνου εἶχε περιπέσῃ εἰς μαρασμὸν φθάσασα ἐν τέλει καὶ μέχρι κατερειπώσεως (8). Ἀλλ' ἡ ἐκκλη-

(6) Κωδ. Πατρ. Ἀρχειοφ. ΧΜΑ' σελ. 79. 92. — **Ἀρχιμ. Καλλ. Δελικάνη** Πατριαρχικὰ ἔγγραφα τόμ. Γ'. ΚΠολις. 1905 σ. 546. 549.

(7) Ἀπόδειξιν τῆς μερίμνης ταύτης ἀποτελεῖ καὶ τὸ πρὸς τὸν ἐνταῦθα πρεσβευτὴν τῆς Ρωσσίας ἀπαντητικὸν γράμμα τοῦ ΚΠόλεως Μελετίου Γ' ἀπὸ ιθ' Σεπτεμβρίου 1845 ἔχον ὡς ἑξῆς : «Παρατηρήσαντες τὴν γενομένην πρὸς τὴν αὐτῆς ἐξοχότητα ἐρώτησιν τοῦ ἐν Πετρουπόλει ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν περὶ τοῦ μοναστηρίου τῆς Μεταμορφώσεως, οὗτινος τὸ τεταγμένον βασιλικὸν ἔλεος, μὴ ληφθὲν πρὸ χρόνων, ἐζητήθη δι' ἀξιώσεως τοῦ παναγιωτάτου προκατόχου ἡμῶν κυρίου Γερμανοῦ, σπεύδομεν νὰ εἰδοποιήσωμεν αὐτῇ ὅτι τὸ ἐν τῷ Παλαιστινιακῷ Καταλόγῳ σεσημειωμένον «ἱερὸν μοναστήριον τῆς Μεταμορφώσεως» καὶ **Πολίτικον** ὀνομαζόμενον, δὲν εἶνε τὸ κατὰ τὰ Μετέωρα κείμενον, ἀλλὰ τὸ ἐν τῇ ἀντικρὺ τῆς ΚΠόλεως νήσῳ Πρώτῃ ἀρχαῖον ἱερὸν μοναστήριον, σεμνυνόμενον ἐπὶ τῇ ἐνδόξῳ Μεταμορφώσει, ἥντινα διασάφησιν ἀξιοῦμεν τὴν ἐξοχότητά της ἵνα διαβιβάσῃ ὅπου δεῖ, χάριν τῆς ἀποστολῆς τοῦ ὡρισμένου πρὸς αὐτὸ βασιλικοῦ ἐλέους.....» Κωδ. Πατρ. Ἀρχειοφ. ΚΔ' σ. 176. —**Καλλ. Δελικάνη** ὡς ἀνωτ. σ. 255.

(8) Ὁ Ch. Pertusier ἐπισκεφθεὶς τὴν Πρώτην κατὰ τὴν β' δεκαετίαν τοῦ ιθ' αἰῶνος διεπίστωσεν ὅτι ἡ ἡμετέρα μονὴ δὲν διετηρεῖτο τόσον καλῶς ὅσον αἱ μοναὶ τῶν ἄλλων νήσων καὶ ὅτι περὶ αὐτὴν ὑπῆρχον καλλιεργημένα μέρη ἐλάχιστα καὶ πτωχά. (Promenades pittoresqus de C/ple. Paris 1815, III. p. 88). **Βαρθ. ὁ Κουτλουμουσιανὸς** ἐπιμένει κατὰ Ἰούνιον 1845 ὅτι «τῆς Πρώτης, ἐξαιρουμένου τοῦ ἐν αὐτῇ σεσαθρωμένου μοναστηρίου καί τινων γαιῶν, ὑποκειμένων καὶ αὐτῶν εἰς τὴν αὐτὴν Μ. Ἐκκλησίαν, ἡ λοιπὴ τῆς νήσου περιοχὴ ὀδεύει καθ' ἑκάστην

σιαστικὴ μέριμνα ἐν τέλει ἐξενίκησεν. Ἰωακεὶμ ὁ Γ′ ἀποφασίσας συνοδικῶς «τὴν σύστασιν ***γηροκομείου*** ἀποκλειστικῶς χρησιμεύοντος εἰς τὴν περίθαλψιν τῶν ἐκ τοῦ ***ἱεροῦ κλήρου***, ἀνωτέρου ἢ ἐνοριακοῦ, ἀπομάχων» ἀπέβλεψεν «εἰς τὸ ἐν τῇ νήσῳ Πρώτῃ κείμενον ἱερὸν ἡμέτερον πατριαρχικὸν καὶ σταυροπηγιακὸν μοναστήριον τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν, ὅπερ ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ὑγείας καὶ ἐντελοῦς ἡσυχίας ἐθεωρήθη πάντων τῶν ἄλλων καταλληλότερον διά τε τὸ τερπνὸν καὶ εὐάερον καὶ συγκεκερασμένον τοῦ κλίματος καὶ διὰ τὸ ἡσυχαστικὸν καὶ ἀθόρυβον τῆς θέσεως αὐτοῦ». Ἀλλ᾽ «ἐπειδὴ τοῦτο μονονοὺκ ἐρείπιον ὂν» ἔχρῃζεν οὐσιώδους καὶ πολυδαπάνου ἐπισκευῆς ἐζητήθη διὰ πατριαρχικῆς καὶ συνοδικῆς ἐγκυκλίου (ἀπὸ 2 Μαΐου 1879) ἡ προαιρετικὴ πρὸς τὴν ἐπισκευὴν ταύτην εἰσφορὰ τῶν ἀρχιερέων τοῦ θρόνου. Καὶ ἀπέτυχε μὲν τότε ἡ πραγματοποίησις τῆς ἀρίστης ταύτης ἰδέας προσκρούσασα ἄγνωστόν που (9), δὲν ἀπέμεινεν ὅμως καὶ ἡ ἡμετέρα μονὴ ἐν τοῖς ἐφεξῆς χρόνοις ἄνευ ἐκπληρώσεως ἄλλου κοινωφελοῦς σκοποῦ. Καὶ κατ᾽ ἀρχὰς μὲν ἐστέγασεν αὕτη ἐπὶ ἓν σχολικὸν ἔτος (1895—96) τὰς ***θεολογικὰς τάξεις*** τῆς ἐκ τοῦ σεισμοῦ σοβαρῶς παθούσης ***Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης***, ὀρέξασα οὕτω χεῖρα φιλάδελφον εἰς τὴν στεγάζουσαν τὴν τελευταίαν ταύτην ἱ. μονὴν τῆς ἁγίας Τριάδος (10), ἀπὸ δὲ τοῦ 1906 εἶδεν ἐγκαθιστάμενον ἐν αὐτῇ, διασκευασθείσῃ καταλλήλως, τὸ «***Ἐθνικὸν Ὀρφανοτροφεῖον τῶν θηλέων Συμεὼν Σινιόσογλου***» (11). Ἐννοεῖται

εἰς παντελῆ ἀποξένωσιν ἀπὸ τοῦ ἡμετέρου γένους» (ἔνθα ἀνωτ. σ. 177—ὅρα καὶ R. Janin ὡς ἀνωτ. σ. 194).

(9) *Ἐκκλ. Ἀλήθεια* ἔτος Α′ (1881) σ. 267. ΚΣΤ′ (1906) σ. 288.—***Μ. Γεδεὼν*** ὡς ἀνωτ. σ. 708.

(10) ***Ἐκκλ. Ἀλήθεια*** ἔτος ΙΕ′ (1895) σ. 147. 253. ΙΣΤ′ (1896) σ. 121. 129 265. — ***Ἀρχιμ. Γερμανοῦ Γρηγορᾶ*** ἡ ἐν Χάλκῃ Θεολογικὴ Σχολὴ (1844-98) Ἀλεξάνδρεια. 1907. σ. 133.

(11) Ἐπίγραμμα συντεθὲν ὑπὸ Ἰωάν. Δ. Ταντάλίδου, πρωτονοταρίου τῆς Μ. Ἐκκλησίας, πρὸς ἀναγραφὴν ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ Ὀρφανοτροφείου. (***Ἐκκλ. Ἀλήθεια*** ΚΣΤ′ (1906) σ. 288.

Πάλαι ἡ πάνσεπτος ἵδρυται ἥδε μονή, ἧς ἡ κλῆσις
θεία Σωτῆρος Χριστοῦ Μεταμόρφωσις, κτίτορα σχοῦσα
τὸν Ρωμανὸν Διογένην, θεόφρονος ἔμπλεω ζήλου.
Ἰωακεὶμ δὲ τοῦ Τρίτου τὸ δεύτερον πατριαρχοῦντος,
θείῳ ὡσαύτως πυρούμενος ζήλῳ ἀνὴρ εὐεργέτης
τῆς ἐν Χριστῷ εὐποιΐας ἐν ταύτῃ ἀνήγειρεν οἶκον
ὡς ἐθνικὸν τῶν θηλέων τοῦ Γένους Ὀρφανοτροφεῖον.
Μνήσθητι Σῶτερ, Συμεὼν τοῦ Σινιόσογλου Ὀρφανοτρόφου,
σκέπε δ᾽ υἱούς, θυγατέρας καὶ σύζυγον, δρῶντας ὁμοίως.
Ἐνεκαινίσθη τῇ δ′ Ἰουνίου, ἐν ἔτει σωτηρίῳ ͵αϠς′.

ὅτι διὰ τῆς συστάσεως τοῦ ὀρφανοτροφείου ἡ ἱ. μονὴ ἐξηκολούθει, ὡς καὶ πρότερον, οὖσα προσηρτημένη τῇ κατὰ Χάλκην ἱ. Θεολογικῇ Σχολῇ, ἀλλ' ἡ διεύθυνσις καὶ διαχείρισις τῶν εἰς τὴν μονὴν ἀνηκόντων κτημάτων (οἰκιῶν, γαιῶν, ἀγρῶν καὶ δασῶν), συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν προσόδων τοῦ ἱ. ναοῦ—ἐξαιρουμένων τῶν λατομείων, μενόντων ὑπὸ τὴν διαχείρισιν τῆς Σχολῆς—ἀνετέθη τῇ Ἐφορείᾳ τοῦ Ὀρφανοτροφείου, καταβαλλούσῃ μόνον ἐτησίως τῇ Σχολῇ τριάκοντα λ. τ., πρὸς δὲ τούτοις τῆς ἱ. μονῆς διατηρούσης, ὡς καὶ πρότερον, τὴν σταυροπηγιακὴν αὐτῆς ἀξίαν, ὁ ἡγούμενος αὐτῆς διωρίζετο συνοδικῶς ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου (12). Τῷ 1915 ἐπετάχθη ἡ ἱερὰ μονὴ πρὸς ἐγκατάστασιν προσφύγων ξένων, (ἰδίως Ρώσσων), τοῦ Ὀρφανοτροφείου Σινιόσογλου φιλοξενηθέντος προσωρινῶς ἐν τῷ παλαιῷ Γηροκομείῳ Βαλουκλῆ. Κατὰ τὴν ἐπίταξιν, διαρκέσασαν μέχρι τοῦ 1924, τὰ τῆς ἱ. μονῆς διεχειρίζετο ὡς καὶ πρότερον ἡ Ἐφορεία τοῦ Ὀρφανοτροφείου, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1924 περιῆλθεν καὶ αὖθις ἡ μονὴ εἰς τὴν ἱ. Θεολογικὴν Σχολήν, ἀπὸ δὲ τοῦ 1928 εἰς τὴν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Μοναστηριακὴν Ἐπιτροπὴν ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως τὸ ἐκ τῆς διαχειρίσεως τῶν κτημάτων αὐτῆς τυχὸν προκύπτον καθαρὸν εἰσόδημα διατίθηται ὑπὲρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς.

† Ο ΣΑΡΔΕΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΣ

(12) ***Ἐκκλ. Ἀλήθεια*** ἔτος ΚΕ' (1905) σ. 320. 322. 333. ΚΣΤ' (1906) σ. 45. 255. 288. — ***Κανονισμὸς*** τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Πρώτῃ ἐθνικοῦ ὀρφανοτροφείου τῶν **θηλέων Συμεὼν Σινιόσογλου. ΚΠολις. 1906.**

† ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΥ

ΜΥΣΤΗΡΙΑΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΜΕΤΑΞΥ

ΠΑΛΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΓΓΛΙΚΑΝΩΝ

ΤΗ 2ᾳ Ἰουλίου 1931 συνηντήθησαν ἐν Βόννῃ τῆς Γερμανίας ἀντιπρόσωποι τῶν Παλαιοκαθολικῶν καὶ τῶν Ἀγγλικανῶν συνῳδὰ τῇ σχετικῇ ἀποφάσει τοῦ Συνεδρίου τοῦ Λάμπεθ (1930) περὶ διορισμοῦ ὑπὸ τῶν Σεβασμιωτάτων Ἀρχιεπισκόπων Καντουαρίας καὶ Οὐτρέχτης Μικτῆς Δογματικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς συζήτησιν σημείων συμφωνίας καὶ διαφορᾶς μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν. Κατὰ τὴν συνάντησιν ταύτην ἐτέθησαν ὑπὸ τῶν Παλαιοκαθολικῶν ἐρωτήματα σχετικὰ πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας περὶ δογματικῶν τινων ζητημάτων, εἰς ἃ ἀπήντησαν οἱ Ἀγγλικανοὶ Ἀντιπρόσωποι καὶ ἕτερα ὑπὸ τῶν Ἀγγλικανῶν, εἰς ἃ ἔδωκαν σχετικὰς ἀπαντήσεις οἱ Παλαιοκαθολικοί, ἀλλὰ δὲν διεξήχθη λεπτομερὴς συζήτησις περὶ τοῦ ὅλου δογματικοῦ συστήματος ἑκατέρας τῶν Ἐκκλησιῶν. Καὶ τοῦτο διότι σκοπὸς τῆς συναντήσεως δὲν ἦτο ἡ ἕνωσις ἐν πίστει, τῆς ὁποίας ἐπιστέγασμα εἶναι ἡ μυστηριακὴ κοινωνία, ἀλλὰ μόνον ἡ τελευταία, διὰ τὴν ὁποίαν κατὰ τὴν κρατήσασαν ἐν τῇ συζητήσει ἀντίληψιν δὲν ἀπαιτεῖται ἡ πλήρης καὶ τελεία ὁμοφωνία ἐν τῷ δόγματι μεταξὺ δύο Ἐκκλησιῶν, ἀλλ᾽ ἡ ἀποδοχὴ μόνον θεμελιωδῶν τινων ἀντικειμένων πίστεως. Καὶ διὰ νὰ μεταχειρισθῶμεν αὐτὰς τὰς λέξεις τοῦ εἰσηγηθέντος τοὺς ὅρους τῆς μυστηριακῆς κοινωνίας καθηγητοῦ Graham Brown, ἀνήκοντος εἰς τὴν Εὐαγγελικὴν μερίδα τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, «ἡ Intercommunio, καίπερ ἐρειδομένη ἐπὶ τῆς κοινῆς πίστεως εἰς τὸ πρόσωπον, τὸ ἔργον καὶ τὸ κῦρος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὡς ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ ἀληθινοῦ ἀνθρώπου, καὶ εἰς τὴν αὐταποκάλυψιν τοῦ Θεοῦ ὡς Πατρός, Υἱοῦ καὶ ἁγίου Πνεύματος, δὲν ἀπαιτεῖ παρ᾽ οὐδετέρας τῶν κοινωνουσῶν ἀλλήλαις Ἐκκλησιῶν τὴν ἀποδοχὴν πάσης δογματικῆς γνώμης, μυστηριακῆς εὐλαβείας ἢ λειτουργικῆς πράξεως, προσιδιαζούσης τῇ ἑτέρᾳ, ἀλλ᾽ ὑπονοεῖ ὅτι ἑκατέρα πιστεύει περὶ τῆς ἄλλης ὅτι διακατέχει ὅλα τὰ οὐσιώδη τῆς χριστιανικῆς πίστεως». Ἁπλῆ ἀνάλυσις τῆς προτάσεως αὐτῆς δεικνύει ὅτι ὅ,τι

ἀπαιτεῖται διὰ τὴν μυστηριακὴν κοινωνίαν εἶναι ἡ πίστις εἰς τὸ θεανδρικὸν πρόσωπον τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ τὸ δόγμα τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ κυρίως κα ἡ πεποίθησις γενικῶς ἣν μία Ἐκκλησία ἐσχημάτισε περὶ τῆς ἄλλης ὅτι διακατέχει ὅλα τὰ οὐσιώδη τῆς χριστιανικῆς πίστεως. Θὰ ἠδύνατο ὅμως εὐλόγως νὰ ἐρωτήσῃ κανείς: Δὲν ὑποβιβάζονται κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον ὅλα τὰ ἄλλα δόγματα πλὴν τῶν δύο ἀνωτέρω μνημονευομένων εἰς ἁπλᾶς θεολογικὰς γνώμας, ἐπὶ τῶν ὁποίων διαφωνία εἶναί τι ἐπιτετραμμένον ἢ εἰς ἰδιάζουσαν θρησκευτικὴν εὐλάβειαν, ἥτις ἐπιτρέπει τὴν χρῆσιν πλειοτέρων ἢ ὀλιγωτέρων μυστηρίων ἢ εἰς λειτουργικὴν παράδοσιν ἄλλως ἐξελιχθεῖσαν ἱστορικῶς καὶ ἔχουσαν παρ' ἄλλοις; Ὅπως ποτ' ἂν ᾖ ἡ πρότασις αὕτη ἐχρησίμευσεν ὡς βάσις εἰς τὴν ὑπογραφὴν ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων ἑκατέρας τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς κάτωθι συμφωνίας:

1ον) Ἑκατέρα Ἐκκλησία ἀναγνωρίζει τὴν καθολικότητα καὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς ἄλλης καὶ διατηρεῖ τὴν ἑαυτῆς.

2ον) Ἑκατέρα Ἐκκλησία συμφωνεῖ νὰ δέχηται μέλη τῆς ἄλλης Ἐκκλησίας εἰς συμμετοχὴν ἐν τοῖς Μυστηρίοις.

3ον) Μυστηριακὴ κοινωνία δὲν ἀπαιτεῖ παρ' ἑκατέρας Ἐκκλησίας τὴν π οδοχὴν πάσης δογματικῆς γνώμης, μυστηριακῆς εὐλαβείας ἢ λειτουργικῆς πράξεως ἰδιαζούσης εἰς τὴν ἄλλην, ἀλλ' ὑπονοεῖ ὅτι ἑκατέρα πιστεύει ὅτι ἡ ἄλλη κέκτηται πάντα τὰ οὐσιώδη σημεῖα τῆς Χριστιανικῆς Πίστεως.

***

Ὅσον καὶ ἂν ᾖ οὕτως ἐπιτευχθεῖσα μεταξὺ τῶν ἀντιπροσώπων ἑκατέρας τῶν Ἐκκλησιῶν συμφωνία ἦτο πλήρης, ἔδει ἡ συμφωνία αὕτη νὰ τύχῃ τῆς κυρώσεως τῶν ἁρμοδίων ἑκατέρωθεν ἐκκλησιαστικῶν ὀργάνων, τουτέστ τῆς Συνόδου τῶν Παλαιοκαθολικῶν Ἐπισκόπων ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν ἁρμοδίων σωμάτων τῶν αὐτονόμων Ἀγγλικανικῶν Ἐκκλησιῶν ἀφ' ἑτέρου. Ἀπὸ τῆς 8ης μέχρι τῆς 10ης Σεπτεμβρίου παρελθόντος ἔτους συνῆλθεν ἐν Βιέννῃ τὸ ἀνὰ πᾶσαν τριετίαν συγκροτούμενον Παλαιοκαθολικὸν Συνέδριον, εἰς τὸ ὁποῖον κατὰ κανόνα μετέχουσιν ὅλοι οἱ Ἐπίσκοποι τῶν Παλαιοκαθολικῶν ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Οὐτρέχτης. Ἐνῷ ὅμως τὸ Παλαιοκαθολικὸν Συνέδριον ἀσχολεῖται συνήθως περὶ ζητήματα γενικωτέρας φύσεως ἐνδιαφέροντα τὸν Παλαιοκαθολικισμόν, μόνη ἡ Σύνοδος εἶναι ἁρμοδία συνερχομένη κατ' ἰδίαν ὅπως λάβῃ ἀποφάσεις περὶ δογματικῶν ζητημάτων. Ἡ Σύνοδος λοιπὸν τῶν Παλαιοκαθολικῶν συνελθοῦσα ἐν Βιέννῃ τῇ 7ῃ Σεπτεμβρίου παρελθόντος ἔτους ἐπελήφθη τῆς ἀποφάσεως τῆς Μικτῆς Δογματικῆς Ἐπιτροπῆς, ἣν ἐμνημονεύσαμεν ἀνωτέρω καὶ ἀπεφάσισε τὰ ἑξῆς:

1ον) Ἡ ἐν Βιέννῃ τὴν 7ην Σεπτεμβρίου 1931 συνελθοῦσα Σύνοδος τῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐν Οὐτρέχτῃ Δηλώσεως ἡνωμένων Παλαιοκαθολικῶν Ἐπισκόπων, ἐρειδομένη ἐπὶ τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ κύρους τῶν Ἀγγλικανικῶν χειροτονιῶν, ἀποφασίζει τὴν μυστηριακὴν κοινωνίαν τῶν Παλαιοκαθολικῶν Ἐκκλησιῶν μετὰ τῶν τῆς Ἀγγλικανικῆς Ὁμολογίας.

2ον) Ἡ μυστηριακὴ κοινωνία συνίσταται εἰς τὴν ἀμοιβαίαν ἀποδοχὴν τῶν μελῶν ἀμφοτέρων τῶν Ὁμολογιῶν εἰς τὰ μυστήρια.

3ον) Ἡ μυστηριακὴ κοινωνία δὲν ἀπαιτεῖ παρὰ τῆς μιᾶς Ὁμολογίας τὴν ἀποδοχὴν πάσης θεολογικῆς γνώμης, μυστηριακῆς εὐλαβείας ἢ λειτουργικῆς πράξεως, ἰδιαζούσης τῇ ἄλλῃ, ἀλλὰ προϋποθέτει ὅτι ἑκατέρα πιστεύει περὶ τῆς ἄλλης ὅτι διακατέχει τὴν οὐσίαν τῆς χριστιανικῆς πίστεως. Ἀνακοινοῦντες οὕτω περιληπτικῶς οἱ Παλαιοκαθολικοὶ Ἐπίσκοποι τὴν ληφθεῖσαν ἀπόφασιν, οὐδὲν ἐδημοσίευσαν περὶ τῆς διεξαχθείσης ὑπ' αὐτῶν συζητήσεως οὐδὲ περὶ τῶν λόγων οἵτινες ἔπεισαν αὐτούς, ὅπως ἀποδεχθῶσι τὴν γενομένην συμφωνίαν καὶ προσδώσωσιν εἰς αὐτὴν τὸ ἀναγκαῖον συνοδικὸν κῦρος. Ἐκ τῆς ἀντιπαραβολῆς ὅμως τοῦ κειμένου τῆς ἀποφάσεως αὐτῶν πρὸς τὸ τῆς Μικτῆς Δογματικῆς Ἐπιτροπῆς φθάνομεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι εἷς ἐκ τῶν λόγων οἵτινες ἤγαγον αὐτοὺς εἰς τὴν ἀπόφασιν, ἦτο ἡ ἀναγνώρισις τοῦ κύρους τῶν Ἀγγλικανικῶν χειροτονιῶν. Ὡς εἶναι γνωστόν, ἡ ἀναγνώρισις τῶν Ἀγγλικανικῶν χειροτονιῶν ὑπὸ τῶν Παλαιοκαθολικῶν ἀνεκοινώθη τῷ Ἀρχιεπισκόπῳ Καντουαρίας ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Οὐτρέχτης δι' ἐπιστολῆς χρονολογουμένης ἀπὸ 2 Ἰουνίου 1925. Ἐν ἐκείνῃ λέγεται ὅτι «μετὰ μακρὰν ἔρευναν καὶ σοβαρὰν σκέψιν ἡ Παλαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία ἔφθασεν εἰς τὴν ἀπόφασιν ὅτι ἡ Ἀποστολικὴ διαδοχὴ δὲν διεκόπη ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἀγγλίας». Ἀναγκαίως ἄρα πρέπει νὰ συμπεράνῃ τις ὅτι τὸ κύριον πρὸς μυστηριακὴν κοινωνίαν κατὰ τὴν Παλαιοκαθολικὴν ἀντίληψιν δὲν εἶναι ἡ πλήρης δογματικὴ συμφωνία, ἀλλ' ἡ τέλεσις τῶν μυστηρίων ἐν τῇ ἑτέρᾳ Ἐκκλησίᾳ ὑπὸ κλήρου ἀνάγοντος τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ μέχρι τῶν Ἀποστόλων. Τὴν ἀνωτέρω ἐπιστολὴν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Οὐτρέχτης ἐπεκύρωσε διὰ πράξεως αὐτῆς ἡ Σύνοδος τῶν Παλαιοκαθολικῶν ἡ συνελθοῦσα ἐν Βέρνῃ τῇ 2ᾳ Σεπτεμβρίου τοῦ 1925.

***

Ὑπελείπετο ἡ ἀπόφασις τῆς Ἀγγλικανικῆς Ὁμολογίας ἥτις κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἀποφάσεως, ἣν ἐν παρομοίοις ζητήμασι λαμβάνει ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀγγλίας διὰ τῶν δύο Ἐκκλησιαστικῶν αὐτῆς Συνελεύσεων (Convocations) ἢ Συνόδων, τῆς Καντουαρίας καὶ τῆς Ὑόρκης. Ἓν ἐκ τῶν σπουδαιοτάτων ζητημάτων ἅτινα ἀνεγράφοντο ἐν τῇ ἡμερησίᾳ

διατάξει τῆς συγκροτηθείσης τῇ 20ῇ παρελθόντος Ἰανουαρίου συνεδρίας ἀμφοτέρων τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συνελεύσεων ἦτο τὸ ζήτημα τῆς μυστηριακῆς κοινωνίας μετὰ τῶν Παλαιοκαθολικῶν. Ὡς γνωστὸν ἑκάστη τῶν Συνελεύσεων τούτων ἀποτελεῖται ἐκ δύο σωμάτων, τῆς Ἄνω Βουλῆς, τῆς τῶν Ἐπισκόπων, καὶ τῆς Κάτω Βουλῆς, τῆς τοῦ ἄλλου κλήρου. Ἐν τῇ Ἄνω Βουλῇ τῆς Καντουαρίας εἰσηγητὴς ὑπῆρξεν ὁ γνωστὸς Ἐπίσκοπος Γκλόστερ, ὅστις προήδρευσε τῆς Ἀγγλικῆς Ἀντιπροσωπείας καὶ ὑπέγραψε τὴν μετὰ τῶν Παλαιοκαθολικῶν συμφωνίαν κατὰ Ἰούλιον τοῦ παρελθόντος ἔτους. Ἡ πρότασις ἣν ὑπέβαλεν ὁ ῥηθεὶς Ἐπίσκοπος εἶχεν ὡς ἑξῆς: «Προτείνω ὅπως ἡ Βουλὴ αὕτη ἐγκρίνῃ τὴν συμφωνίαν τὴν γενομένην μεταξὺ Ἀντιπροσώπων τῶν Παλαιοκαθολικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀγγλικανικῆς Ὁμολογίας ἐν Βόννῃ τῇ 2ᾳ Ἰουλίου 1931 (ἀκολουθοῦσι τὰ 3 σημεῖα τῆς ἀνωτέρω συμφωνίας) καὶ ἀποφασίσῃ τὴν ἀποκατάστασιν μυστηριακῆς κοινωνίας ἐπὶ τοῖς ἀνωτέρω ὅροις μεταξὺ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας καὶ τῶν Παλαιοκαθολικῶν». Ἐν τῇ εἰσηγήσει αὐτοῦ ὁ Ἐπίσκοπος Γκλόστερ ἀνέδραμεν εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Παλαιοκαθολικισμοῦ, ὅστις ἀντιπροσωπεύει τὰς παραδόσεις καὶ τὰς δύο μεγάλας κινήσεις ὑπὲρ θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, αἵτινες ἐσημειώθησαν κατὰ τοὺς παρελθόντας τρεῖς αἰῶνας ἐν τῇ Ρωμαϊκῇ Ἐκκλησίᾳ· ἐμνημόνευσε τὰ δύο μεγάλα συνέδρια 1874—5 ἐν Βόννῃ, τῶν ὁποίων πρὸς τοῖς Παλαιοκαθολικοῖς μετέσχον καὶ Ὀρθόδοξοι καὶ Ἀγγλικανοί, καὶ τὴν συμπάθειαν ἣν ἀπ' ἀρχῆς ἔδειξεν ἡ Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία πρὸς τὴν Παλαιοκαθολικὴν κίνησιν· παρηκολούθησε τὰς ἰδιαιτέρως ἀναπτυχθείσας μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν σχέσεις ἀπὸ τῆς ἀναγνωρίσεως τῶν Ἀγγλικανικῶν χειροτονιῶν ὑπὸ τῶν Παλαιοκαθολικῶν μέχρι τοῦ τελευταίου Συνεδρίου τοῦ Λάμπεθ (1930) καὶ τῆς γενομένης συναντήσεως κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰούλιον καὶ ἐδήλωσεν ὅτι «ὡς μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης προσωπικῶς οὐδὲν εὗρεν ἐν τῇ Δηλώσει τῆς Οὐτρέχτης τὸ ἀσυμβίβαστον πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας καὶ αἱ δηλώσεις αὐτῶν ὅτι διΐστανται τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης ἦσαν σαφέστεραι καὶ εὐληπτότεραι ἢ αἱ γινόμεναι ἐν τοῖς Ἀγγλικανικοῖς ἄρθροις». Ἐξετάζων ἐφεξῆς ὁ εἰσηγητὴς τὴν σπουδαιότητα τῆς προτεινομένης μυστηριακῆς κοινωνίας ἀπὸ Ἀγγλικανικῆς ἀπόψεως ἐτόνισεν ὅτι πρώτην φορὰν γίνεται παρομοία πρότασις εἰς τὰς Συνελεύσεις, ὅπως ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀγγλίας ἐξέλθῃ τῆς ἀπομονώσεως, ἐν ᾗ ἔζησεν ἐπὶ ἱκανὰς ἑκατονταετηρίδας, καὶ εἰσέλθῃ εἰς ἐπικοινωνίαν πρὸς ἕτερον ἐκκλησιαστικὸν σῶμα. Ἀφοῦ δὲ ὑπέδειξε τὴν σπουδαιότητα τῆς Παλαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας διὰ τὰς παραδόσεις αὐτῆς καὶ διότι κατέχει τὴν αὐτὴν ἱστορικὴν θέσιν ἣν καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀγγλίας, ἐπέστησε τὴν προσοχὴν καὶ εἰς τὴν πρακτικὴν ὠφέλειαν τῆς ἐγκρίσεως τῆς προτάσεως. «Προϋ-

πῆρξαν ἤδη, εἶπε, πολυάριθμοι περιπτώσεις μυστηριακῆς κοινωνίας μεταξὺ μελῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας καὶ Παλαιοκαθολικῶν. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συντηρῶμεν τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν Ἀγγλικανῶν ἱερέων ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ὃν πρότερον καὶ εἶναι εὔκτακτον, ὅπως τὰ ἐκεῖ διατρίβοντα μέλη τῆς Ἀγγλικανικῆς Ὁμολογίας ἔχωσι τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκκλησιάζωνται καὶ μεταλαμβάνωσιν ἐν Ἐκκλησίᾳ, μεθ' ἧς ἡ ἰδία αὐτῶν Ἐκκλησία εὕρηται ἐν κοινωνίᾳ. Ἐλέχθη ὅτι ἂν ἡ Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία δείξῃ περισσὴν φιλίαν πρὸς τοὺς Παλαιοκαθολικοὺς ἢ τοὺς Ὀρθοδόξους, θὰ ἀπομακρυνθῇ περισσότερον ἀπὸ τῶν ἡμεδαπῶν Ἀσυμμορφώτων. Δὲν πιστεύω ὅτι τοῦτο θὰ συμβῇ. ***Ἂν ἡ Ἐκκλησία δέον νὰ ποθῇ πραγματικὴν χριστιανικὴν ἑνότητα, ὀφείλει νὰ ἔχῃ τὸ βλέμμα ἐστραμμένον καὶ πρὸς τὰς δύο διευθύνσεις. Πᾶν βῆμα ἐν τῇ ὁδῷ τῆς χριστιανικῆς ἑνώσεως θὰ συντελέσῃ εἰς τὸ νὰ καταστήσῃ ἕτερα βήματα μᾶλλον ἐπιθυμητὰ καὶ εὐχερῆ»***.

Ἀφοῦ τὴν ἀνωτέρω πρότασιν ὑπεστήριξαν καὶ ἄλλοι τῶν Ἐπισκόπων, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Καντουαρίας ἐτόνισεν ὅτι, καίτοι ἡ Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία ἀπὸ τοῦ Συνεδρίου τοῦ Λάμπεθ τοῦ 1920 εἰσῆλθεν εἰς λίαν φιλικὰς σχέσεις καὶ δὴ καὶ εἰς φιλικὴν μυστηριακὴν κοινωνίαν μετὰ τῆς Σουηδικῆς Ἐκκλησίας, ἡ σχέσις ἐκείνη δὲν ἐκυρώθη ἐπισήμως ὑπὸ τῆς Συνόδου ταύτης. Ἀπὸ τῆς ἑσπέρας ταύτης ὅμως, ἅμα ὡς ἡ πρότασις ἐγκριθῇ καὶ ὑπὸ τῆς Κάτω Βουλῆς, εἰσέρχονται εἰς ἐπισήμους πλέον σχέσεις μετ' ἄλλης Ἐκκλησίας. Ἡ ἀπόφασις αὕτη, εἶπε, παρουσιάζει ἀντίληψιν τῆς ἑνώσεως ἰσχυροτέραν ἐκείνης ἣν πρότερον ἠρκοῦντο νὰ ἔχωσι, καθόσον ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει ἡ μυστηριακὴ κοινωνία δὲν στηρίζεται ἐπὶ αἰσθήματος μόνον, ἀλλ' ἐπὶ ἀποδοχῆς ὡρισμένων τινῶν σημείων συμφωνίας ἐν πίστει καὶ διοικήσει καὶ ἐξέφρασε τὴν ἐλπίδα ὅτι τοῦτο ἀκριβῶς θὰ εἶναι τὸ ἰδεῶδες πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ὁποίου θὰ ἐργασθῇ πάντοτε ἡ Ecclesia Anglicana. Καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐπεκτεινόμενος ἐπὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν αὐτὸς ἐννοεῖ εὐρύτερον τὴν ἕνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν, κατέληξε λέγων: «Νέος ὁρίζων διανοίγεται πρὸ ἡμῶν. Ἀπεμακρύναμεν ὁριστικῶς τὴν ἰδέαν τῆς ὁμοιομορφίας ὡς ὅρον ἑνώσεως. Προσδοκῶμεν ἐπικοινωνίαν μετ' ἄλλων Ἐκκλησιῶν ὁμοίαν πρὸς τὴν μετὰ τῆς Σουηδικῆς. Ὑπάρχει ἐλπὶς ὅτι θὰ ἀπαρτισθῇ μία μεγάλη Ὀργάνωσις Ἐκκλησιῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἑκάστης αὐτῶν ἐκτελούσης τὸ καθῆκον αὐτῆς κατὰ τὸν ἰδιάζοντα εἰς αὐτὴν τρόπον καὶ ὅμως ἡνωμένης μετὰ τῶν ἄλλων οὐχὶ διὰ δεσμῶν αἰσθήματος μόνον, ἀλλὰ διὰ καθωρισμένης ἑνότητος οἰκοδομήματος ἐν πίστει καὶ διοικήσει. Ἡ πραγματικὴ δυσκολία πρὸς ἕνωσιν μετ' ἀδελφῶν χριστιανῶν οἴκοι εἶναι ἡ αὔξουσα σπουδαιότης οἰκοδομήματος ἑνοῦντος τοὺς ποικίλους ὀργανισμούς». Εἶτα ἡ πρότασις τοῦ Ἐπισκόπου Γκλόστερ ἐπεψηφίσθη ὁμοφώνως.

***

Καὶ ἐν τῇ κάτω Βουλῇ ἡ πρότασις ἔτυχεν εὐρείας συζητήσεως. Ὁ εἰσηγητὴς αὐτῆς Dean τοῦ Chichester, ἀφοῦ ἐξέθηκε τὴν ἱστορίαν τοῦ Παλαιοκαθολικισμοῦ καὶ τῶν σχέσεων αὐτοῦ μετὰ τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, ἐτόνισε τὴν σπουδαιότητα τῆς ἀποφάσεως διὰ τὸν λόγον ὅτι ἡ μορφὴ τῆς σχέσεως, ἥτις προτείνεται ὅπως ἐγκαθιδρυθῇ, δύναται νὰ ἀποτελέσῃ ἓν προηγούμενον διὰ τὸ μέλλον. Ἐξῆρεν ὡσαύτως ὅτι ἡ προτεινομένη μυστηριακὴ κοινωνία στηρίζεται ἐπὶ τῆς ἀναγνωρίσεως, ὅτι ἑνότης ἐν τοῖς οὐσιώδεσιν εἶναι ἀπολύτως σύμφωνος πρὸς τὴν ποικιλίαν τῶν τύπων μυστηριακῆς εὐλαβείας ἢ λειτουργικῆς πράξεως καὶ ὅτι ἀσφαλῶς αὐτὸς εἶναι ὁ μόνος τρόπος καθ' ὃν οὐσιώδης ἕνωσις εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθῇ. Ἀλλ' ἀποκαλυπτικὴ ἰδίᾳ ὑπῆρξεν ἡ ἀγόρευσις τοῦ ἀνωτέρω μνημονευθέντος Graham Brown, ὅστις συνυπέγραψε τὴν γενομένην κατὰ Ἰούλιον συμφωνίαν, καθόσον ἐξέθηκε τὰς ἀντιρρήσεις, ἃς εἶχον οἱ Εὐαγγελικοὶ πρός τε τὸ περιεχόμενον τῆς Δηλώσεως τῆς Οὐτρέχτης καὶ πρὸς τὰς ἄλλας ὁμολογίας τῶν Παλαιοκαθολικῶν. Αἱ ἀντιρρήσεις αὗται ἦσαν πέντε· πρώτη ἡ ἀποδοχὴ ὑπὸ τῶν Παλαιοκαθολικῶν τοῦ Κανόνος Βικεντίου τοῦ Λειρίνης· δευτέρα ἡ ἀποδοχὴ τῆς 7ης Οἰκουμενικῆς Συνόδου, τρίτη ἡ παραδοχὴ ἀποφάσεών τινων τῆς ἐν Τριδέντῳ Συνόδου (μεταξὺ τῶν ὁποίων ἡ πίστις ὅτι τὰ 7 μυστήρια ἱδρύθησαν ὑπὸ τοῦ Ἰ. Χριστοῦ, ἡ κοινωνία ὑπὸ ἓν εἶδος, ἡ ἐπίκλησις τῶν Ἁγίων, ἡ ἐξόδιος κοινωνία καὶ ἡ προσευχὴ ὑπὲρ τῶν ψυχῶν τῶν κεκοιμημένων)· τετάρτη ἡ περὶ θείας Εὐχαριστίας διδασκαλία (εἰδικώτερον ἡ χρῆσις τῆς ἀκολουθίας τῆς Εὐλογίας, ἡ τήρησις τῆς ἑορτῆς Corpus Christi, ἡ ἔκθεσις τῶν εἰδῶν ἐπὶ σκοπῷ μελέτης καὶ λατρείας, ἡ διαφύλαξις τῶν τιμίων δώρων (Reservation), ἡ θεωρία, ὅτι ὁ Χριστὸς συνεχῶς προσφέρει ἑαυτὸν καὶ ἡ προσφορὰ τῆς λειτουργίας ὑπὲρ τῶν ψυχῶν τῶν κεκοιμημένων)· πέμπτη ὁ τύπος τῆς εὐλογίας ὁ διδόμενος ὑπὸ τῶν Ἐπισκόπων εἰς τοὺς νεωστὶ χειροτονηθέντας ἱερεῖς «Ἡ εὐλογία τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ, Πατρός, Υἱοῦ καὶ Ἁγίου Πνεύματος, ἐλθέτω ἐφ' ὑμᾶς ἵνα εὐλογηθῆτε ἐν τῷ ἱερατικῷ βαθμῷ καὶ δύνασθε νὰ προσφέρητε διαρκεῖς θυσίας ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν καὶ τῶν παραβάσεων τοῦ λαοῦ». Αἱ ἀντιρρήσεις αὗται ἐτέθησαν κατὰ τὰς συζητήσεις πρὸ τῶν Παλαιοκαθολικῶν, οἵτινες καὶ ἀνήρεσαν αὐτὰς ἱκανοποιητικῶς. Οἱ Παλαιοκαθολικοὶ ἐν πρώτοις ἐδήλωσαν ὅτι ἀποδέχονται τὴν ἐπάρκειαν τῶν ἁγίων Γραφῶν καὶ ἐξήγησαν τὴν ἔννοιαν τῆς Παραδόσεως, ἐπιμένοντες ὅτι αἱ ἅγιαι Γραφαὶ ἀναγνωρίζονται ὡς ὁ κύριος κανὼν τῆς πίστεως καὶ ὅτι ἡ Παράδοσις μέρος μὲν εὑρίσκεται ἐν τῇ συμφωνίᾳ τῶν μεγάλων ἐκκλησιαστικῶν σωμάτων, διατελούντων ἐν ἱστορικῇ συνεχείᾳ πρὸς τὴν ἀρχέγονον Ἐκκλησίαν, μέρος

δὲ ἐξάγεται δι' ἐπιστημονικῆς μεθόδου ἐκ τῶν γραπτῶν μνημείων ὅλων τῶν αἰώνων. Προκειμένου περὶ τῆς δευτέρας οἱ Παλαιοκαθολικοὶ παρέσχον τὴν ἐξήγησιν ὅτι ἀποδέχονται τὰς 4 πρώτας Οἰκουμενικὰς Συνόδους κατὰ τρόπον διάφορον ἢ τὰς ὑπολοίπους τρεῖς. Μεγαλειτέρα ἦτο ἡ δυσκολία καὶ πρὸς τὴν διδασκαλίαν αὐτῶν περὶ θείας Εὐχαριστίας καὶ ἰδίᾳ ὡς ἐκτίθεται ἐν τῷ χειροτονητικῷ αὐτῶν. Οἱ Παλαιοκαθολικοὶ ἐδήλωσαν σαφῶς ὅτι δὲν μεταχειρίζονται τὸν ὅρον «ἐξιλαστηρίους θυσίας» ἐν τῇ ἐννοίᾳ ἐπαναλήψεως τῆς θυσίας τοῦ Γολγοθᾶ καὶ δὲν ἀποδέχονται τὴν «μετουσίωσιν» ἐν τῇ μεσαιωνικῇ αὐτῆς ἐννοίᾳ. Κατόπιν τῶν δοθεισῶν ἐξηγήσεων ὑπέγραψεν, εἶπε, τὴν συμφωνίαν ὁρμηθεὶς οὐχὶ ἐκ πνεύματος ἀντιρρωμαϊκοῦ ἢ ἀντικαλβινικοῦ, ἀλλὰ διότι πιστεύει ὅτι οἱ ὅροι τῆς συμφωνίας εἶναι θετικαὶ ἀρχαί, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων οὐ μόνον ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀγγλίας, ἀλλ' ἡ Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ δύναται νὰ χωρήσῃ πρὸς τὰ ἐμπρὸς ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐν τῷ μέλλοντι, καθόσον νέον φῶς καὶ νέα ἔμπνευσις παρέχεται εἰς τὰ μέλη αὐτῆς. Εἶναι ὅροι οὓς ἕκαστον βεβαπτισμένον μέλος τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ δύναται νὰ ἀποδεχθῇ καὶ τὸ λογικὸν συμπέρασμα εἶναι ὅτι δὲν δύνανται νὰ ἀποκλείσωσι τῆς μυστηριακῆς κοινωνίας ἐκείνους, οἵτινες εἶναι μέλη ἀνεγνωρισμένης Ἐκκλησίας. Ἐλέχθη ἔν τισι κύκλοις ὅτι οἱ ὅροι τῆς μυστηριακῆς κοινωνίας μετὰ τῶν Παλαιοκαθολικῶν θὰ ἀποτελέσωσιν ἀνυπέρβλητον κώλυμα εἰς τὴν κοινωνίαν μετ' ἄλλων χριστιανῶν. Κατὰ τὴν γνώμην αὐτοῦ καί τινων ἐκ τῶν σημαινόντων μελῶν τῶν ἀσυμμορφώτων Ἐκκλησιῶν οἱ ὅροι οὗτοι θὰ ἔχωσι τὸ ἀντίθετον ἀποτέλεσμα τ. ἔ. θὰ καταστήσωσι τὴν Ἐκκλησίαν ἱκανὴν νὰ χωρήσῃ πρὸς τὰ πρόσω καὶ νὰ ἀντιληφθῇ τὸ ζήτημα τῆς μυστηριακῆς κοινωνίας ἐν νέῳ φωτὶ καὶ μετὰ προσθέτου ἐμπνεύσεως. Μετὰ τὴν ὑποστήριξιν καὶ ἄλλων μελῶν καὶ ἡ Κάτω Βουλὴ ἀπεδέχθη τὴν πρότασιν παμψηφεί.

(Ἕπεται τὸ τέλος).

† ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΙΑΤΩΝ ΑΘΗΝΑΓΟΡΑ

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΤΑΓΜΑ ΤΩΝ ΟΜΟΨΥΧΩΝ

ΕΝ ΤΗι ΑΡΧΑΙΑι ΕΚΚΛΗΣΙΑι

Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως αὐτῆς ὑπέστη πολλὰς καὶ μεγάλας τρικυμίας, τὰς ὁποίας ἐξήγειρεν κατ' αὐτῆς τὸ μῖσος τὸ ἀδιάλλακτον τῶν Ἰουδαίων, ἡ σκληρότης τῶν Αὐτοκρατόρων τῆς Ρώμης καὶ ἡ ἀθλιότης τῶν Αἱρετικῶν. Ἐπὶ τρεῖς ὅλους αἰῶνας τὸ σκάφος τῆς Ἐκκλησίας ἐκλυδωνίζετο κινδυνεῦον νὰ συντριβῇ, ἕως οὗ διὰ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, τοῦ πρώτου χριστιανοῦ Αὐτοκράτορος, ἐλιμενίσθη εἰς λιμένα εὔδιον καὶ ἀκύμαντον.

Καὶ ἐν τούτοις ἐπέπρωτο, καθ' ἣν στιγμὴν τὰ πάντα συνέτρεχον, ἵνα γαλήνη μόνον βασιλεύῃ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, νὰ ὑποστῇ σάλον κατὰ πολὺ φοβερώτερον ὅλων τῶν τρικυμιῶν, ὅσαι μέχρι τοῦδε συνετάραξαν αὐτήν, καθ' ὅσον οἱ τὸν σφοδρὸν λαίλαπα κατ' αὐτῆς ἐξεγείραντες προῆλθον ἐξ αὐτῶν τῶν σπλάγχνων αὐτῆς, ἐκ τῶν πεφωτισμένων μάλιστα καὶ φιλοσοφικῶς μεμορφωμένων κληρικῶν αὐτῆς.

Ἄρειος ὁ ἐκ Λιβύης καταγόμενος, ἐν Ἀντιοχείᾳ δὲ παρὰ τῷ Λουκιανῷ τῷ Διευθυντῇ τῆς ἐν αὐτῇ Κατηχητικῆς Σχολῆς μαθητεύσας καὶ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ εἶτα τὰ καθήκοντα τοῦ Πρεσβυτέρου καὶ Ἐξηγητοῦ τῶν Ἱερῶν Γραφῶν διαπιστευθείς, οὐχὶ τόσον ἐκ φιλοσοφικοῦ πνεύματος, ὅσον ἐκ φθόνου καὶ ἐμπαθείας κατὰ τοῦ Ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας Ἀλεξάνδρου κινηθεὶς «τῷ τῆς φιλαρχίας κατεχόμενος οἴστρῳ» ἤρξατο νὰ διαδίδῃ τὴν βλάσφημον καὶ χρηστομάχον αὐτοῦ αἵρεσιν, ὑποβιβάζων τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ εἰς τὰ κτίσματα καὶ ἀνατρέπων ἄρδην τὴν πρὸς τὸν Σωτῆρα τοῦ Κόσμου ὡς Θεὸν πίστιν τῶν Χριστιανῶν.

Ἡ διδασκαλία τοῦ Ἀρείου, ἡ φέρουσα τὸ σκάφος τῆς Ἐκκλησίας εἰς τοὺς ὑφάλους βράχους τῆς εἰδωλολατρείας, ὡς ἦτο ἑπόμενον, συνετάραξε τὴν Ἐκκλησίαν ὁλόκληρον, διότι, ὡς γράφει ὁ Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης Εὐσέβιος, «ὡς ἀπὸ μικροῦ σπινθῆρος, μέγα πῦρ ἐξεκαίετο, ἄκρας μὲν ὥσπερ κορυφῆς ἀρξάμενον τῆς Ἀλεξανδρέων Ἐκκλησίας, διαδραμὸν δὲ τὴν σύμπασαν Αἴγυπτόν τε καὶ Λιβύην, τήν τε ἐπέκεινα Θηβαΐδα, ἤδη δὲ καὶ τὰς λοιπὰς ἐπενέμετο ἐπαρχίας τε καὶ πόλεις, ὥστε οὐ μόνον ἦν ἰδεῖν τοὺς τῶν Ἐκκλησιῶν Προέδρους λόγοις διαπληκτιζομένους, ἀλλὰ καὶ τὰ πλήθη κα-

τατεμνόμενα, εἰς τοσοῦτον δὲ διήλαυνεν ἀτοπίας ἡ τῶν γινομένων θέα, ὥστε ἐν αὐτοῖς ἤδη μέσοις θεάτροις τὰ σεμνὰ τῆς ἐνθέου διδασκαλίας τὴν αἰσχίστην ὑπομένειν χλεύην (1).

Ὁ Ἱερὸς τῆς Ἀλεξανδρείας Ἐπίσκοπος Ἀλέξανδρος μετὰ μακροθυμίας καὶ διαλλακτικότητος ἐν ἀρχῇ προσενεχθεὶς πρὸς τὸν Ἄρειον, ἀφοῦ μάτην προσεπάθησε νὰ ἐπαναφέρῃ αὐτὸν εἰς τὴν ὀρθὴν πίστιν, ἐπὶ τέλους ἐν ἔτει 321 συνεκάλεσεν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἐπαρχιακὴν Σύνοδον ἐξ ἑκατὸν καὶ πλέον Ἐπισκόπων, οἵτινες ὁμοφώνως κατεδίκασαν καὶ ἀναθεμάτισαν τὸν Ἄρειον καὶ τοὺς ὀπαδοὺς αὐτοῦ, «ὡς ἐμμένοντας τῇ ἀπειθείᾳ καὶ σηπεδόνα τῇ Ἐκκλησίᾳ προσάγοντας». Τὴν καθαίρεσιν δὲ ταύτην, τὴν ὁποίαν προσυπέγραψε καὶ ὁ Κλῆρος τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ Μαρεώτιδος, ἐκοινοποίησεν ὁ Ἀλέξανδρος δι' ἐγκυκλίου ἐπιστολῆς «τοῖς ἀγαπητοῖς καὶ τιμιωτάτοις συλλειτουργοῖς τοῖς ἁπανταχοῦ τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας» (2).

Δὲν θὰ ἐκθέσω τὰ λαβόντα τότε χώραν, τὴν προσφυγὴν τοῦ Ἀρείου εἰς τοὺς φίλους αὐτοῦ καὶ ὁμόφρονας, καὶ δὴ τὸν μέγα ἰσχύοντα τότε ἐν τῇ Αὐλῇ Εὐσέβιον Νικομηδείας, συμμαθητὴν αὐτοῦ Συλλουκιανιστήν, τὸν ὁποῖον ὡς ἑξῆς προσφωνεῖ : «Κυρίῳ ποθεινοτάτῳ, ἀνθρώπῳ Θεοῦ, ὀρθοδόξῳ πιστῷ, Ἄρειος ὁ διωκόμενος ὑπὸ Ἀλεξάνδρου τοῦ Πάπα ἀδίκως», ἀλλ' οὔτε θὰ περιγράψω τὰ ἐν τῇ Α΄ ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενικῇ Συνόδῳ θεσπισθέντα καὶ τὰ μετ' αὐτὴν διαδραματισθέντα, καθ' ὅσον ὁ σκοπὸς τῆς παρούσης μελέτης μου εἰς ἄλλο ἀποβλέπει (3).

Ἀφορμὴν εἰς αὐτὴν μοὶ παρέσχεν ἡ ἐν ἑτέρᾳ ἐπιστολῇ τοῦ αὐτοῦ Ἐπισκόπου Ἀλεξάνδρου πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον Κωνσταντινουπόλεως ἐπὶ τῇ αὐτῇ ἀφορμῇ γραφεῖσα προσφώνησις, ἣν μετ' ὀλίγον θὰ παραθέσω. Εἶναι γνωστοὶ οἱ τύποι τῶν ἐπιστολικῶν προσφωνήσεων μεταξὺ τῶν Ἐπισκόπων καὶ τῶν ἄλλων κληρικῶν κατὰ τὸν Δ΄ αἰῶνα.

Οὗτοι γράφοντες ἀλλήλοις προσφωνοῦσι συνήθως ὡς ἑξῆς :

«*Κυρίῳ ἀγαπητῷ καὶ ποθεινοτάτῳ συλλειτουργῷ*» (4)

«*Κυρίῳ υἱῷ καὶ ποθεινοτάτῳ συλλειτουργῷ*» (5).

«*Τῷ Κυρίῳ μου ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ*» (6).

---

(1) Βίος Μ. Κωνσταντίνου, Β.

(2) ***Μήλια Σπυρίδωνος***. Νέα καὶ Δαψιλεστάτη Συλλογὴ τῶν Ἱερῶν Κανόνων τόμ. Α΄ σελ. 161.

(3) Ἔνθα ἀνωτέρω σελ. 266.

(4) Ὁ Ἱερὸς Ἀθανάσιος τῷ Ρουφινιανῷ,

(5) Ὁ αὐτὸς τῷ αὐτῷ, ἔνθα ἀνωτέρω σελ. 335.

(6) Κύριλλος Ἀλεξανδρείας τῷ Ἰωάννῃ Ἀντιοχείας, ἔνθα ἀνωτ. σελ. 619, 452.

«*Τῷ ἀγαπητῷ μοι υἱῷ καὶ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ*» (7).

«*Τῷ Δεσπότῃ μου τῷ ποθεινοτάτῳ*» (8).

«*Τῷ Ὁσιωτάτῳ καὶ Θεοφιλεστάτῳ συλλειτουργῷ*» (9).

«*Τῷ Δεσπότῃ μου τῷ αἰδεσιμωτάτῳ καὶ ὁσιωτάτῳ ἐπισκόπῳ*» (10).

«*Τῷ Δεσπότῃ μου κατὰ πάντα ἁγιωτάτῳ καὶ θεοφιλεστάτῳ ἐπισκόπῳ*» (11).

«*Τῷ ὁσιωτάτῳ καὶ ἁγιωτάτῳ Δεσπότῃ ἐμῷ Ἀρχιεπισκόπῳ πατρί*» (12).

«*Τῷ Δεσπότῃ μου τῷ θεοφιλεστάτῳ καὶ ἁγιωτάτῳ συλλειτουργῷ*» (13).

«*Τῷ εὐλαβεστάτῳ καὶ θεοφιλεστάτῳ συλλειτουργῷ*» (14).

«*Δεσπότῃ ἀγαπητῷ καὶ τιμιωτάτῳ*» (15).

«*Δεσπότῃ μακαριωτάτῳ καὶ τιμιωτάτῳ ἀδελφῷ*» (16).

«*Τοῖς κατὰ τόπον συλλειτουργοῖς καὶ ἀγαπητοῖς ἀδελφοῖς*» (17).

«*Τοῖς ἀγαπητοῖς καὶ τιμιωτάτοις συλλειτουργοῖς τῆς ἁπανταχοῦ Καθολικῆς Ἐκκλησίας*» (18).

«*Τοῖς ἁπανταχοῦ ἐπισκόποις καὶ συλλειτουργοῖς τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, ἀγαπητοῖς ἀδελφοῖς*» (19).

«*Τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Λιβύαις συλλειτουργοῖς καὶ τοῖς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ πρεσβυτέροις καὶ διακόνοις καὶ λαῷ ἀγαπητοῖς καὶ ποθεινοτάτοις ἀδελφοῖς*» (20).

«*Κυρίοις Τιμιωτάτοις καὶ ἁγιωτάτοις ἀδελφοῖς καὶ συνεπισκόποις*» (21).

«*Κυρίοις Τιμιωτάτοις καὶ μακαριωτάτοις ἀδελφοῖς καὶ συνεπισκόποις* (22).

«*Τοῖς θεοσεβεστάτοις καὶ εὐλαβεστάτοις συμπρεσβυτέροις καὶ διακό-*

---

(7) Διονύσιος Ἀλεξανδρείας τῷ Βασιλείδῃ.

(8) Ἰούλιος Ρώμης, Προσδοκίῳ, ἔνθ' ἀνωτέρω σελ. 219.

(9) Ἔνθ' ἀνωτέρω.

(10) Ἰωάννης Χρυσόστομος Ἰννοκεντίῳ Ἐπισκόπῳ Ρώμης, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 326.

(11) Βερροίας Ἀκάκιος Κυρίλλῳ Ἀλεξανδρείας, ἔνθ' ἀνωτέρω σελ. 453.

(12) Κύριλλος Ἀλεξανδρείας Μαξιμιανῷ Κωνσταντινουπόλεως, ἔνθ' ἀνωτέρω.

(13) Ἰωάννης Ἀντιοχείας Κυρίλλῳ Ἀλεξανδρείας, ἔνθ' ἀνωτέρω.

(14) Κύριλλος Ἀλεξανδρείας Νεστορίῳ Κωνσταντινουπόλεως, ἔνθ' ἀνωτέρω.

(15) Ἡ ἐν Καρχηδόνι Σύνοδος Κελεστίνῳ Ρώμης, ἔνθ' ἀνωτέρω σελ. 322.

(16) Ἡ αὐτὴ Σύνοδος Βονιφατίῳ Ρώμης, ἔνθ' ἀνωτέρω σελ. 320.

(17) Ἀθανάσιος Ἀλεξανδρείας.

(18) Ὁ αὐτὸς Ἀθανάσιος.

(19) Ἡ ἐν Σαρδικῇ Σύνοδος.

(20) Ἡ ἐν Ἱεροσολύμοις Σύνοδος, ἔνθ' ἀνωτέρω σελ. 248.

(21) Κύριλλος Ἀλεξανδρείας τῇ ἐν Χαλκηδόνι Συνόδῳ, ἔνθ' ἀνωτέρω σελ. 351.

(22) Ἀττικὸς Κωνσταντινουπόλεως.

νοις καὶ παντὶ τῷ κλήρῳ καὶ λαῷ τῆς ἁγίας τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει» (23).

«*Πρεσβυτέροις καὶ διακόνοις, πατράσι μοναχοῖς ἀγαπητοῖς καὶ ποθεινοτάτοις*» (24).

Ἐκ τῶν ἐπιστολικῶν τούτων προσφωνήσεων καταφαίνεται ὅτι αἱ μᾶλλον συνήθεις καὶ ἐγκάρδιοι εἶναι αἱ τοῦ *ἀδελφοῦ* καὶ *συλλειτουργοῦ*, αἱ ὁποῖαι καὶ μέχρι σήμερον εἶναι ἐν χρήσει μεταξὺ τῶν Πατριαρχῶν καὶ τῶν ἄλλων Ἀρχιερέων. Ὡς δὲ καὶ τώρα οἱ Πατριάρχαι, Ἀρχιεπίσκοποι, Μητροπολῖται, Ἐπίσκοποι καὶ Πρεσβύτεροι τιτλοφοροῦνται *Παναγιώτατοι, Μακαριώτατοι, Ἱερώτατοι* καὶ *Πανιερώτατοι, Σεβασμιώτατοι, Θεοφιλέστατοι, Ὁσιώτατοι* καὶ *Αἰδεσιμώτατοι*, οὕτω καὶ κατὰ τὸν Δ' καὶ Ε' αἰῶνα ἐλέγοντο : *Μακάριοι* καὶ *Μακαριώτατοι, Ὁσιώτατοι, Ἁγιώτατοι* ἢ *κατὰ πάντα Ἁγιώτατοι, Εὐσεβέστατοι, Θεοσεβέστατοι, εὐλαβέστατοι, θεοφιλέστατοι, Τιμιώτατοι*, συνήθως *Δεσπόται*, καὶ ἐξαιρετικῶς *Πάπαι*, ὡς ἐν ἀρχῇ ὁ Ἀλεξανδρείας καὶ ἔπειτα ὁ Ἐπίσκοπος Ρώμης.

Ἀλλ' εἰς τὰς συνήθεις ταύτας τῶν ἐπιστολῶν προσφωνήσεις κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τῆς αἱρέσεως τοῦ Ἀρείου, συχνάκις ἀπαντᾶται εἰς πολλὰς προσφωνήσεις ἐπιστολῶν καὶ ἡ λέξις «***Ὁμόψυχος***». Οὕτω ἐν τῇ ἐπιστολῇ, τὴν ὁποίαν ἔγραψε τῷ Ἀλεξάνδρῳ τῷ ἐκπροσωποῦντι τὸν γηραιὸν Μητροφάνην Κων/λεως ἢ κατ' ἄλλους τῷ Ἀλεξάνδρῳ Θεσσαλονίκης, ὁ Ἀλεξανδρείας Ἀλέξανδρος προσφωνεῖ : «Τῷ τιμιωτάτῳ καὶ ***ὁμοψύχῳ*** Ἀλεξάνδρῳ» (25). Ὁ Αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος γράφων τῷ Ἀλεξανδρείας Ἀλεξάνδρῳ καὶ τῷ Ἀρείῳ καὶ προτρέπων αὐτοὺς εἰς ὁμόνοιαν λέγει : «Το γὰρ διχονοεῖν οὔτε πρέπον οὔτε ὅλως θεμιτὸν εἶναι πιστεύεται. . . . , εἰ δὲ τοῦτό ἐστι, πῶς οὐ πολλῷ δικαιότερον ὑμᾶς, τοὺς τοῦ μεγίστου Θεοῦ θεράποντας καθεστῶτας, ἐν τοιαύτῃ προαιρέσει θρησκείας ***ὁμοψύχους*** ἀλλήλοις εἶναι» ; (26) Ἡ ἐν Ἐφέσῳ συνελθοῦσα Γ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς πρὸς αὐτὴν ἐπιστολῆς τοῦ ἐπισκόπου Ρώμης Κελεστίνου ἀνεβόησε : «Κελεστίνῳ. . . . ***τῷ ὁμοψύχῳ*** εὐχαριστεῖ πᾶσα ἡ Σύνοδος (27). Ἡ ἐν Ἀγκύρᾳ Σύνοδος γράφουσα τοῖς ἐν Φοινίκῃ προσφωνεῖ : «Κυρίοις τιμιωτάτοις καὶ ***ὁμοψύχοις*** συλλειτουρ-

---

(23) Ἡ ἐν Ἐφέσῳ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, ἔνθ' ἀνωτέρω σελ. 513.

(24) Κύριλλος Ἀλεξανδρείας, ἔνθ' ἀνωτέρω σελ. 360.

(25) ***Σπ. Μήλια***, Δαψιλεστάτη συλλογή. . . . . τ. Α' σ. 205. Ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ ὁ Ἀλέξανδρος γράφει : «Ἀγαπητοὶ καὶ ***ὁμόψυχοι*** ἀδελφοὶ σύμψηφοι γίνεσθε», ἔνθα ἀνωτέρω σελ. 145.

(26) Ἔνθα ἀνωτέρω σελ. 164.

(27) Ἔνθα ἀνωτέρω σελ. 509, 513.

γοῖς» (28). Ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ γίνεται λόγος περὶ γραμμάτων τοῦ **ὁμοψύχου** συλλειτουργοῦ Γεωργίου τοῦ τῆς Λαοδικείας Ἐκκλησίας (29). Ἐν τῇ ἐπιστολῇ πρὸς Ἀκάκιον ἐπίσκοπον Μελιτινῆς Κύριλλος ὁ Ἀλεξανδρείας γράφει ἀρχόμενος τῆς ἐπιστολῆς : «**Χρῆμα** μὲν ἀδελφοῖς ἡ πρόσρησις **γλυκύ τε** καὶ **ἀξιάγαστον** καὶ τοῦ παντὸς ἄξιον λόγου παρά γε τοῖς **ἀντίφροσιν** ἀληθῶς· χρῆναι δέ φημι, τοὺς **ὁμοπίστους** καὶ **ὁμοψύχους** ἀδιαλείπτως ἐπείγεσθαι τοῦτο δρᾶν» (30).

Ἐπίσης ἡ ἐν Ἀντιοχείᾳ Σύνοδος γράφει : «Τοῖς θεοφιλεστάτοις καὶ ὁσιωτάτοις ἀδελφοῖς συλλειτουργοῖς κατὰ τὴν Ἰταλίαν καὶ Γαλλίαν **ὁμοψύχοις**» (31).

Καὶ ἐν τῇ ἐπιστολῇ τοῦ Κυρίλλου πρὸς τὸν Σούνκεσον ἐπίσκοπον Διοκαισαρέων Ἰσαυρίας ἀναφέρεται περὶ «τῶν ὁμοπίστων καὶ **ὁμοψύχων** ἀδελφῶν».

Συνήθως εἰς τοιαύτας δογματικὰς ἐπιστολὰς τὰς ἀπευθυνομένας εἰς ὁμοψύχους συλλειτουργοὺς γίνεται λόγος καὶ περὶ **ὁμοψυχίας** τῶν ἀδελφῶν. Οὕτω ἐν τῇ πρὸς Ἀκάκιον Μελετινῆς ἐπιστολῇ ὁ Ἀλεξανδρείας Κύριλλος γράφει . «Ὁ εὐσεβέστατος καὶ φιλόχριστος βασιλεὺς τὴν ὑπὲρ τῶν Ἁγίων Ἐκκλησιῶν φροντίδα πλείστην ὅσην καὶ ἀναγκαίαν ποιούμενος, οὐ φορητὴν ἡγεῖτο τὴν τούτων διχόνοιαν· μεταπεμψάμενος τοίνυν τὸν εὐλαβέστατον καὶ θεοσεβέστατον ἐπίσκοπον τῆς ἁγίας Κωνσταντινουπόλεως Ἐκκλησίας Μαξιμιανὸν καὶ ἑτέρους δὲ πλείστους τῶν αὐτόθι κατειλημμένων, τίνα δὴ τρόπον ἐκ τοῦ μέσου μὲν γένοιτ᾽ ἂν τῶν ἐκκλησιῶν ἡ διαφορά, κεκλήσονται δὲ πρὸς εἰρήνην οἱ τῶν θείων ἱερουργοὶ μυστηρίων, διεσκέπτετο· οἱ δὲ ἔφασκον, ὡς οὐκ ἂν ἑτέρως γένοιτο τοῦτό ποτε, οὐδ᾽ ἂν εἰς **ὁμοψυχίαν** ἔλθοιεν τὴν πρὸς ἀλλήλους οἱ περὶ ὧν ὁ λόγος, μὴ προανατείλαντος αὐτοῖς καὶ οἱονεὶ προεικεκομισμένον τοῦ συνδέσμου τῆς **ὁμοψυχίας** καὶ ὁμοπιστίας». Καὶ κατωτέρω : «Ἐπυθόμην δὲ πρὸς τούτοις ὅτι ταῖς τῶν θεοσεβεστάτων ἐπισκόπων **ὁμοψυχίαις** οὐ μετρίως ἐπιστυγνάζοντές εἰσιν οἱ τῆς ἀληθείας ἐχθροὶ κλπ.» (32).

Ὁ αὐτὸς Κύριλλος γράφων τῷ Ἀρχιεπισκόπῳ Κωνσταντινουπόλεως Μαξιμιανῷ ἐπιλέγει : «Πλὴν εὐλογητὸς ὁ σωτὴρ ὁ τὸν χειμῶνα καταπαύ-

(28) **Σπ. Μήλια**, ἔνθα ἀνωτέρω σελ. 253.

(29) Ἔνθα ἀνωτέρω σελ. 254.

(30) Ἔνθα ἀνωτέρω σελ. 619 καὶ P. Migne τόμ. 77 στήλη 237.

(31) Ἔνθα ἀνωτέρω σελ. 276, ἔνθα περὶ **ὁμοψύχων** ἀδελφῶν γίνεται λόγος. Ἐπίσης ἀπαντᾷ ἐπιρρηματικῶς «**ὁμοψύχως**», ἴδε ἔνθα ἀνωτέρω τόμ. Β΄. σελ. 12 καὶ τόμ. Α΄ σελ. 42.

(32) Ἔνθα ἀνωτέρω τόμ. Α΄ σελ. 619, 621.

σας καὶ τὴν τῆς **ὁμοψυχίας** ἡμῖν ἁπλῶτας γαλήνην, εὐχαῖς καὶ πρεσβείαις τῆς σῆς ὁσιότητος» (33).

Ὁ αὐτὸς Κύριλλος γράφων Ρούφῳ ἐπισκόπῳ Θεσσαλονίκης λέγει :«. . . γέγονε γὰρ ἀναγκαία φροντὶς τῇ γαληνότητι αὐτοῦ (τοῦ Αὐτοκράτορος) τῶν ἐκκλησιῶν ἡ **ὁμοψυχία»** (34).

Ἡ ἐν Σαρδικῇ Σύνοδος γράφει τῇ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἐκκλησίᾳ : «Καὶ τοῦτο γινωσκέτω ὑμῖν ἡ **ὁμοψυχία** ὅτι Γρηγόριος κρίσει τῆς ἱερᾶς Συνόδου καθῃρέθη» (35).

Ὁ δὲ Αὐτοκράτωρ Κωνστάντιος γράφων τοῖς ἐπισκόποις, ἵνα συνέλθωσιν εἰς Ρώμην εἰς τὸ γενέσθαι Σύνοδον ὑπὲρ τοῦ πᾶσαν τῶν ἐπισκόπων περιελεῖν διχοστασίαν, προτρέπει τούτους «ἀδελφικὴν καὶ ὁμόφρονα ἔχειν **ὁμοψυχίαν**. . . . ὡς ἂν διὰ τῆς (τῶν ἐπισκόπων) **ὁμοψύχου** καὶ **ὁμόφρονος** συνέσεως εἰς τὴν ὀφειλομένην θρησκείαν καὶ πίστιν, ἀδελφικήν τε ὁμόνοιαν ἀνακληθῆναι» (36). Καὶ ὁ Μ. Ἀθανάσιος ἐν τῇ Ἀπολογίᾳ του πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα Κωνστάντιον γράφει : «πῶς ἦν βέλτιον κατὰ μέρος καὶ διῃρημένον τὸν λαὸν μετ' ἐπικινδύνου συνοχῆς ἢ ὄντος ἤδη τόπου τοῦ δυναμένου δέξασθαι πάντας ἐν αὐτῷ συνελθεῖν, καὶ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν μετὰ συμφωνίας λαοῦ γενέσθαι φωνήν ; τοῦτο βέλτιον ἦν· τοῦτο γὰρ καὶ τὴν **ὁμοψυχίαν** ἐδείκνυε τοῦ πλήθους» (37).

Κύριλλος πάλιν ὁ Ἀλεξανδρείας γράφων τῷ Νεστορίῳ πρὶν ἢ καταδικασθῇ ὡς αἱρετικὸς προτρέπει αὐτὸν ἵνα παύσῃ σκανδαλίζων τοὺς πιστοὺς «Θεοτόκον ὀνομάζων τὴν Ἁγίαν Παρθένον, ἵνα θεραπεύσαντες τοὺς λελυπημένους καὶ ὀρθὴν παρὰ πᾶσι δόξαν ἔχοντες ἐν εἰρήνῃ καὶ **ὁμοψυχίᾳ** τῶν λαῶν τὰς συνάξεις (ἱερὰς ἀκολουθίας) ἐπιτελῶμεν» (38). Ἐπίσης Λέων ὁ Ρώμης γράφων τοῖς Ἀρχιμανδρίταις Κωνσταντινουπόλεως Φαυστίνῳ, Μαρτίνῳ καὶ λοιποῖς λέγει : «Εἴ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζετε παρ' ὃ παρελάβετε ἀνάθεμα ἔστω καὶ φυλάττοντες **ὁμοψυχίαν** μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν Φλαβιανοῦ ἐπισκόπου» (39). Ὁ δὲ Πάπας Ρώμης Ἀγαπητὸς γράφων τῷ ἐπισκόπῳ Πέτρῳ λέγει : «Τοῦτο δὲ ὑπὲρ τοῦ διεγεῖραι τῆς ὑμετέρας **ὁμοψυχίας** τὴν ἀγαλλίασιν σημαίνω, ὅτι Μηνᾶν τὸν ἀδελφὸν κλπ.» (40).

(33) *Σπ. Μήλια*, ὡς ἀνωτέρω σελ. 630.
(34) P. Migne τόμ. 77 στήλη 224.
(35) Σπ. Μήλια, ἔνθα ἀνωτέρω σελ. 242.
(36) Ἔνθα ἀνωτέρω σελ. 133.
(37) P. Migne τόμ. 25 στήλη 616.
(38) Σπ. Μήλια, ἔνθα ἀνωτέρω σελ. 436.
(39) Ἔνθα ἀνωτέρω Β΄. σελ. 16.
(40) Ἔνθα ἀνωτ. Β΄. σελ. 269.

Ἔστιν ὅτε πάλιν ἀντὶ τοῦ ὁμόψυχος ἀπαντᾶται **σύμψυχος** ἐν τῇ αὐτῇ ἐννοίᾳ καὶ **εὐψυχία** ἀντὶ τοῦ **ὁμοψυχία**. οὕτω Ἀμφιλόχιος ὁ Ἰκονίου γράφει τοῖς ἐν Ἀντιοχείᾳ: «Παρακαλοῦμεν μένειν ὑμᾶς υἱοὺς εἰρήνης, ἵνα πληρώσητε τὴν ἀποστολικὴν ἐντολὴν **σύμψυχοι** τὸ εὖ φρονοῦντες». (41) Ἀλλὰ καὶ **σύμψηφοι** συνήθως ἐν τῇ αὐτῇ ἐννοίᾳ (42).

(Ἕπεται τὸ τέλος).

(41) ***Σπ. Μήλια***, ἔνθα ἀνωτέρω σελ. 276 καὶ 522 ἔνθα ἀναφέρεται **εὐψυχία πνευματικὴ** καὶ ἐν τόμ. Β′ σελ. 306.

(42) Ἔνθα ἀνωτέρω σελ. 244, καὶ ἀλλαχοῦ πλειστάκις. Ὁ Ἰωάννης Πατριάρχης Κων/πόλεως γράφει Ἐπιφανίῳ τῷ Τύρου: «τὰ τυπωθέντα ἀναγνοὺς **σύμψηφος** καὶ **ὁμόψηφος** ἔσει». Ἴδε ἔνθα ἀνωτέρω τόμ. Β′ σελ. 306 ἢ καὶ **«ὁμόφρονες καὶ ὁμόψηφοι»** τόμ. Β′ αὐτόθι σελ. 307.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Η ΥΓΕΙΑ ΤΗΣ Α. Θ. ΠΑΝΑΓΙΟΤΗΤΟΣ

Μετὰ βαθυτάτης χαρᾶς καὶ ἀνακουφίσεως ὑπὸ πάντων ἐχαιρετίσθη ἡ ἀπὸ τῆς τελευταίας ἀσθενείας τῆς Α. Θ. Παναγιότητος συμπληρωθεῖσα ἀνάρρωσις Αὐτῆς. Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ λήξαντος μηνὸς ἡ πολύτιμος ὑγεία τοῦ σεπτοῦ Πρωθιεράρχου ἔχει πλήρως ἀποκατασταθῆ. Αἱ συγχαρητήριοι ἐκδηλώσεις τῆς Ἱεραρχίας καὶ τοῦ πληρώματος ἐπὶ τούτῳ ὑπῆρξαν θερμόταται.

ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

Ἀνασυγκροτηθείσης τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, διὰ τὴν ἀπὸ 1ης προσεχοῦς Μαρτίου ἀρχομένην νέαν συνοδικὴν περίοδον, συνῳδὰ ταῖς κειμέναις διατάξεσιν ἀπεχώρησαν ἐξ αὐτῆς οἱ συμπληρώσαντες τὴν ἐτησίαν αὐτῶν συνοδικὴν θητείαν Σεβασμιώτατοι Μητροπολῖται Κυζίκου κ. Καλλίνικος, Νικαίας κ. Βενιαμίν, Χαλκηδόνος κ. Ἀγαθάγγελος, Προύσης κ. Νικόδημος, Λαοδικείας κ. Δωρόθεος καὶ Φιλαδελφείας κ. Μάξιμος, ἐκλήθησαν δὲ εἰς ἀνάληψιν τῶν συνοδικῶν αὐτῶν καθηκόντων οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολῖται Σηλυβρίας κ. Εὐγένιος, Ροδοπόλεως κ. Κύριλλος, Ἡλιουπόλεως κ. Γεννάδιος καὶ Μύρων κ. Πολύκαρπος. Ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος πρὸς πλήρωσιν τῶν παραμενουσῶν κενῶν δύο ὑπολοίπων συνοδικῶν ἑδρῶν διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας ἐξέλεξε διὰ μίαν νέαν ἐτησίαν περίοδον τοὺς ἐκ τῶν ἀποχωρούντων Ἁγίων Συνοδικῶν Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας Νικαίας κ. Βενιαμὶν καὶ Φιλαδελφείας κ. Μάξιμον.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Δι' ἐκθέσεως αὐτοῦ ἀπὸ 20ῆς Δεκεμβρίου 1931 ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς Βορείου καὶ Νοτίου κ. Ἀθηναγόρας ἀνέφερε τῇ Ἐκκλησίᾳ τὰ κατὰ τὴν συνελθοῦσαν Δ' Ἐκκλησιαστικὴν Συνέλευσιν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ διεβίβασε τοὺς παρ' αὐτῆς καταρτισθέντας εἰδικοὺς Κανονισμοὺς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς πρὸς ἐπικύρωσιν.

Οἱ Κανονισμοὶ οὗτοι, προβλεπόμενοι ὑπὸ τῶν ἄρθρων Δ', Ε', Η', Θ', Ι', ΙΑ', ΙΒ', ΙΓ', ΙΔ', ΙΕ' καὶ ΙΣΤ' τοῦ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐγκεκριμένου ἀπὸ 10 Ἰανουαρίου 1931 Συντάγματος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, εἶναι δώδεκα τὸν ἀριθμόν, ἤτοι :

1) Περὶ Καθηκόντων Ἀρχιεπισκοπῆς.

2) Περὶ Γραφείων Ἀρχιεπισκοπῆς.
3) Περὶ Πνευματικῶν Δικαστηρίων.
4) Περὶ Γάμων καὶ Διαζυγίων.
5) Περὶ Περιοδικοῦ.
6) Περὶ Φιλανθρωπίας.
7) Περὶ Ἱεραποστολῆς.
8) Περὶ Κατηχητικῶν Σχολείων.
9) Περὶ ἐκπαιδεύσεως ἐν γένει.
10) Περὶ Μικτοῦ Συμβουλίου.
11) Περὶ Κοινοτήτων, Ναῶν καὶ Ἐφημερίων.
12) Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Συνελεύσεων.

Ἐν ταῖς συνοδικαῖς συνεδρίαις τῆς 16ης καὶ 25ης τοῦ λήξαντος μηνὸς ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος ἀσχοληθεῖσα μὲ τοὺς ὡς ἄνω Κανονισμοὺς καὶ μετ' εὐαρεσκείας λαβοῦσα γνῶσιν τοῦ τε περιεχομένου αὐτῶν καὶ τῆς ἐν ἀγαστῇ ὁμονοίᾳ καὶ συνεργασίᾳ τῶν ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ Συνελεύσει πληρεξουσίων Ἀντιπροσώπων τῶν Κοινοτήτων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς συντάξεως αὐτῶν, ὁμοθύμως ἐνέκρινεν ἵνα ἡ Ἐκκλησία μετὰ χαρᾶς ἐπιστέψῃ διὰ τῶν εὐχῶν αὐτῆς τὸ γενόμενον σημαντικὸν ἔργον, ὅπερ πολλὰ τὰ ἀγαθὰ προοιωνίζεται διὰ τὴν ζωὴν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς, καὶ ἐπικυρώσῃ μὲν τοὺς ἐπ' αἰσίοις καταρτισθέντας ἐν λόγῳ εἰδικοὺς Κανονισμοὺς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς Βορείου καὶ Νοτίου, ἐκφράσῃ δὲ τὴν εὐαρέσκειαν αὐτῆς πρωτίστως πρὸς τὸν ἐμψυχωτὴν τοῦ ὅλου ἔργου Σεβασμιώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀμερικῆς κ. Ἀθηναγόραν, ὡς καὶ πρὸς πάντας ὅσοι, Κληρικοὶ καὶ λαϊκοί, ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ συνετέλεσαν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς συντάξεως τῶν Κανονισμῶν·

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ

Μετὰ δίμηνον ἐν Ρουμανίᾳ διαμονήν, ὅπου μετέβη πρὸς ἀποχαιρετισμὸν τῶν αὐτόθι, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Αὐστραλίας κ. Τιμόθεος ἐπανῆλθεν ἐνταῦθα τῇ 12ῃ λήξαντος μηνός. Ἐφοδιασθεὶς δὲ διὰ τῶν νενομισμένων Ἐκκλησιαστικῶν Γραμμάτων καὶ Ἁγίου Μύρου διὰ τὴν Ἐπαρχίαν αὐτοῦ ἀνεχώρησε τῇ 20ῇ ἰδίου μηνὸς εἰς Ἑλλάδα πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν οἰκείων αὐτοῦ καὶ μετάβασιν ἀκολούθως εἰς Αὐστραλίαν. Τὴν Α. Σεβασμιότητα ἐξ ὀνόματος τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἀπεχαιρέτησεν ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου ὁ Ὑπογραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου Διάκονος Ἀδαμάντιος Κασαπίδης.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ

Ληξάσης τῆς τριμήνου ἀναρρωτικῆς ἀδείας τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Χαλκηδόνος κ. Ἀγαθαγγέλου, ἡ Α. Σεβασμιότης ἐπανέλαβε τὰ συνοδικὰ αὐτῆς καθήκοντα ἀπὸ τῆς 4ης λήξαντος μηνός, δεχθεῖσα ἐπὶ τῇ ἀναρρώσει αὐτῆς τὰ συγχαρητήρια τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου.

ΤΑΞΕΙΔΙΑ

— Μετά τετράμηνον άπουσίαν έπανέκαμψεν έκ τοῦ ἀνὰ τὴν Εὐρώπην πρὸς μελέτην ταξειδίου αὐτοῦ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἡλιουπόλεως κ. Γεννάδιος.

— Τῷ Σεβασμιωτάτῳ Μητροπολίτῃ Θυατείρων κ. Γερμανῷ ἐχορηγήθη ζητηθεῖσα ἄδεια ἀπουσίας ἀπὸ 18 προσεχοῦς Μαρτίου μέχρι 10 Ἀπριλίου, πρὸς συμμετοχὴν εἰς τὴν διοργανουμένην ἐκ Λονδίνου ἀνὰ τὴν Μεσόγειον ἀρχαιολογικὴν ἐκδρομήν.

— Τῷ Σεβασμιωτάτῳ Μητροπολίτῃ Λέρου καὶ Καλύμνου κ. Ἀποστόλῳ αἰτησαμένῳ ἐχορηγήθη ἄδεια δεκαπενθήμερος πρὸς μετάβασιν εἰς Ἀθήνας διὰ λόγους ὑγείας.

ΙΕΡΑ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Μὴ ἐγκριθέντος παρὰ τῆς Διευθύνσεως τῆς Παιδείας τοῦ γενομένου διορισμοῦ τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Τραχείας κ. Ἀλεξάνδρου Ζώτου, ὡς Σχολάρχου τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς, τὰ καθήκοντα τῆς Σχολαρχίας ἐνεκρίθη ἵνα ἀνατεθῶσι προσωρινῶς εἰς τὸν ἐκ τῶν Καθηγητῶν τῆς Σχολῆς Θεοφιλέστατον Ἐπίσκοπον Μιλήτου κ. Αἰμιλιανόν, Ἀρχιγραμματέα τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου.

ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ

Γενομένων τῶν κεκανονισμένων Ἀρχαιρεσιῶν τῶν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει Ἱερῶν Μονῶν διὰ τὸ ἀρξάμενον νέον ἔτος 1932, διεβιβάσθησαν τῇ Ἐκκλησίᾳ παρὰ τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τὰ σχετικὰ ἀγγελτήρια Γράμματα τῶν Ἱ. Μονῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων καὶ ἐνεκρίθη ἡ ἔκδοσις τῶν σχετικῶν ἀποκαταστατηρίων Γραμμάτων.

Η ΕΝ ΠΡΙΓΚΗΠΩι Ι. ΜΟΝΗ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

Εἰς τὴν χηρεύουσαν θέσιν Ἡγουμένου τῆς ἐν Πριγκήπῳ Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ διωρίσθη ὁ Ἱεροδιάκονος τοῦ ἐν Χάλκῃ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου Θωμᾶς Ταλλιέρης, ἐγκριθείσης τῆς εἰς πρεσβύτερον χειροτονίας αὐτοῦ.

Ἡ χειροτονία καὶ ἡ εἰς Ἀρχιμανδρίτην χειροθεσία τοῦ νέου Ἡγουμένου ἐτελέσθη σεπτῇ Πατριαρχικῇ κελεύσει ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πριγκηπονήσων κ. Θωμᾶ, Προέδρου τῆς Μοναστηριακῆς Ἐπιτροπῆς, τῇ 26ῃ Φεβρουαρίου 1932 ἐν τῷ ἐν Χάλκῃ ὡς ἄνω Ἱερῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Νικολάου, αὐθημερὸν δὲ οὗτος ἐγκατασταθεὶς ἐν τῇ Μονῇ ἀνέλαβε τὰ καθήκοντα αὐτοῦ.

ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑΙ

Ἐπὶ τῇ βάσει σχετικῆς αἰτήσεως τῆς ἐν Πάτμῳ Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, συνοδικῶς ἐνεκρίθη ἡ χειροτονία εἰς πρεσβύτερον μὲν τοῦ ἐκ τῶν ἀδελφῶν τῆς Μονῆς ἱεροδιακόνου Κωνσταντίνου Φεγγάρου, εἰς διάκονον δὲ τῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὡσαύτως τῆς Μονῆς Χριστοδούλου Καλογιάννη καὶ Ἱεροθέου Γαβαλᾶ.

ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

—Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐνταῦθα συγκληθείσης Ε΄ Συνόδου τοῦ Συμβουλίου τῆς Βαλκανικῆς Διασκέψεως ἐπεσκέφθησαν τὴν Α. Θ. Παναγιότητα καὶ ὑπέβαλον τὰ σέβη αὐτῶν ἡ Ἑλληνικὴ καὶ ἡ Ἀλβανικὴ ἐν αὐτῇ Ἀντιπροσωπεῖαι, ἔχουσαι ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν ἡ μὲν τὸν κ. Ἀ. Παπαναστασίου, ἡ δὲ τὸν Μεχμὲτ Κόνιτσα βέην.

— Ὡσαύτως ἐπεσκέφθησαν τὴν Α. Θ. Παναγιότητα κατὰ τὸν μῆνα Φεβρουάριον οἱ Πρεσβευταὶ Ἑλλάδος κ. Σ. Πολυχρονιάδης καὶ Οὑγγαρίας κ. Τάχη, ὡς καὶ ὁ Ἐπιτετραμμένος τῆς Γιουγοσλαβίας κ. Μ. Γιοβάνοβιτς καὶ ὁ τέως Πρόεδρος τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς Ἀνταλλαγῆς κ. Ρίβας Βικούνα.

ΑΠΟΝΟΜΗ ΟΦΦΙΚΙΟΥ

Ἀπενεμήθη τῷ κ. Γεωργίῳ Χόλλεμπαχ τὸ ὀφφίκιον τοῦ Ἐντιμολογιωτάτου Ἄρχοντος Χαρτουλαρίου τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

ΟΝΟΜΑΣΤΗΡΙΑ

— Τῷ ἑορτάσαντι τὴν ὀνομαστικὴν Αὐτοῦ ἑορτὴν κατὰ τὴν 12ην λήξαντος μηνὸς Παναγιωτάτῳ Πατριάρχῃ Ἀλεξανδρείας κ. Μελετίῳ, ἡ Α. Θ. Παναγιότης διεβίβασεν ἐγκάρδια συγχαρητήρια διὰ τηλεγραφήματος, εἰς ὃ ὁ Παναγιώτατος Πατριάρχης κ. Μελέτιος ἀπήντησε θερμῶς εὐχαριστῶν.

— Τὰ Πατριαρχικὰ συγχαρητήρια καταλλήλως διεβιβάσθησαν ἐπὶ τῇ ἑορτῇ αὐτοῦ καὶ τῷ Σεβασμιωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Σιναίου κ. Πορφυρίῳ, ὡς καὶ πρὸς τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας Χριστουπόλεως κ. Μελέτιον, Μύρων κ. Πολύκαρπον, Χίου κ. Πολύκαρπον, Ξάνθης κ. Πολύκαρπον καὶ Κίτρους κ. Παρθένιον.

ΘΑΝΑΤΟΣ ΚΑΘΟΛΙΚΟΥ ΤΗΣ ΙΒΗΡΙΑΣ

Ἐκ τηλεγραφήματος πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ ἐν Μόσχᾳ Πατριαρχικοῦ Ἀντιπροσώπου Ἀρχιμανδρίτου Βασιλείου Δημοπούλου ἀπὸ 12 παρελθόντος μηνὸς Ἰανουαρίου ἐγνώσθη ὁ θάνατος τοῦ Καθολικοῦ τῆς Ἰβηρίας Χριστοφόρου.

Ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος μετὰ λύπης λαβοῦσα γνῶσιν τοῦ θανάτου τοῦ ἀειμνήστου Καθολικοῦ τῆς Ἰβηρίας, ἐν συνεδρίᾳ αὐτῆς, ἐγερθεῖσα ἀνέπεμψε τῷ Κυρίῳ εὐχὰς ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς μακαρίας αὐτοῦ ψυχῆς ἐν σκηναῖς δικαίων, ἀνέθηκε δὲ τῷ ἐν Μόσχᾳ Πατριαρχικῷ Ἀντιπροσώπῳ ὅπως διαβιβάσῃ τῇ δοκιμασθείσῃ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἰβηρίας τὰ συλλυπητήρια καὶ τὴν συμπάθειαν τῆς Μεγ. Ἐκκλησίας.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Μητροπολίτου Σάρδεων Γερμανοῦ:

«Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Γερμανὸς ὁ Δ΄»

Εἰς ὡραῖον ἐξ 96 σελίδων τεῦχος ἀνετυπώθη ἡ ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σάρδεων καὶ Πισιδίας λαμπρὰ μονογραφία περὶ τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου

Γερμανοῦ τοῦ Δ', ἑνὸς τῶν μεγαλυτέρων Πατριαρχῶν τοῦ ΙΘ' αἰῶνος, ἱδρυτοῦ τῆς ἐν Χάλκῃ Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς, εἰς ἣν ὀφείλεται ἡ ἀναγέννησις τῆς Ἱεραρχίας τοῦ Θρόνου. Μὲ πολλὴν ἀγάπην πρὸς τὸ θέμα του ὁ Ἅγιος Σάρδεων καὶ μὲ τὴν διακρίνουσαν αὐτὸν ἐπιμέλειαν περιςυνέλεξεν ἐκ τῶν πηγῶν τὰ στοιχεῖα καὶ κατέστρωσεν εἰς πέντε κεφάλαια τὸ ἔργον του.

Τὸ Α' Κεφάλαιον περιλαμβάνει βιογραφικὰς σημειώσεις καὶ τὰ ἀφορῶντα τὴν σταδιοδρομίαν τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου ἐπίσημα ἔγγραφα. Τὸ Β' Κεφάλαιον ἀναλύει τὸ ποιμαντορικὸν αὐτοῦ ἔργον. Τὸ Γ' ἀναφέρει τὰ κατὰ τὴν ἀνακαίνισιν τῆς ἐν Χάλκῃ Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς τῆς Ἁγίας Τριάδος. Τὸ Δ' ἀφιεροῦται εἰς τὴν ἵδρυσιν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς ἐν τῇ διαληφθείσῃ Μονῇ. Καὶ τὸ Ε' Κεφάλαιον περιέχει ἀπομνημονεύματα Γερμανοῦ τοῦ Δ' ὅσα περιεσώθησαν, μαρτυροῦσι δὲ τὴν ἀπασχολήσασαν αὐτὸν ἔμμονον καὶ σοβαρὰν σκέψιν περὶ καταρτισμοῦ μεμορφωμένου Κλήρου καὶ συμπληροῦσιν ἐν πολλοῖς ὅ,τι εἰς τὰ ὡς ἄνω κεφάλαια ἐσημειώθη.

Τῇ Α. Σεβασμιότητι ἐπὶ Συνόδου ἐξεφράσθησαν θερμὰ συγχαρητήρια.

***

Ἐπισκόπου Ἐλαίας Ἀγαθαγγέλου:

Θρησκεία καὶ Ζωή

Ἄρθρα καὶ Μελέται.

Εἰς ἐπιμεμελημένον τεῦχος ἐξ 127 σελίδων ἐξέδωκεν ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἐλαίας Ἀγαθάγγελος δευτέραν σειρὰν διαφόρων μελετῶν καὶ ἄρθρων αὐτοῦ, τὰ ὁποῖα εἶναι τὰ μὲν σύντομοι ὁμιλίαι ἐπὶ ἐκλεκτῶν τινων θεμάτων, τὰ δὲ ἐνατενίσεις πρὸς ὡραῖα ἀποσπάσματα τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἄλλα ἀναλύσεις εὐσύνοπτοι κεφαλαίων τινῶν συγγραφῶν ἐπιστημόνων διαπραγματευθέντων τὸ μέγα Πρόβλημα τῆς ὑπάρξεως.